

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

**Nyergesújfalu
Város Önkormányzata**

2023-2028

Tartalom

Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	7
Célok.....	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	9
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	12
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	35
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	52
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	60
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	69
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	75
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	79
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	80
1. A HEP IT részletei.....	80
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	80
Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)Hiba! A könyvjelző nem létezik.	
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	82
3. Megvalósítás.....	88
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	88
3.2 A megvalósítás folyamata.....	88
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	91
3.4 Nyilvánosság.....	91
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	92
4. Elfogadás módja és dátuma.....	93

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Nyergesújfalu Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetlemez az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Nyergesújfalu Komárom-Esztergom vármegyében, az Esztergom-Nyergesújfalui kistérségben, a Szlovákia területén fekvő Muzslával szemben, az Ister-Granum Eurorégióban, a Gerecse-hegység lábánál, a Duna jobb partján fekvő kisváros. Az EU normához igazodó területi felosztás szerint a Közép-Dunántúli Régióhoz tartozik, Budapesttől 50 km-re. Távolsága Esztergomtól 16 km, Kelet felől a „Dunakanyar kapuja”-ként jelzett Tát 7 km távolságra esik, a Nyugatról szomszédos Lábatlannal gyakorlatilag összeépült.

Nyergesújfalu már a bronzkorban lakott volt, a római birodalom idején a limes részeként - Crumerum néven - katonai tábor állt itt. A XVIII. században német telepesek népesítették be a Rákóczi-szabadságharc során pusztasággá vált területét. A XX. század elején Kernstok Károly festőművész villájának köszönhetően a magyar szellemi élet fontos helyszínévé vált a hangulatos pincesorokkal és a dunai tájjal is alkotásra ösztönző falu, mely az iparnak köszönhetően mára fejlett, élhető kisvárossá fejlődött.

Területe: 3.963 hektár

Lakónépessége: 7.307 fő (2021. év végén)

Lakosságának egy része német nemzetiségű.

¹ Gazdasági program, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A település a Duna-menti iparvidék részeként, eternitpala- és viszkózműszál-gyára révén vált ismertté. A korábbi Magyar Viscosa Rt. alapjain a Zoltek 1995 óta van jelen Nyergesújfalun. Európa legnagyobb szénszál gyártó bázisa napjainkban a legnagyobb munkaadó, a több mint 1400 fős dolgozói létszámmal biztosít munkalehetőséget a régióban élők számára.

2021 elején átadásra került a járműiparhoz kapcsolódó Torey-Industries Hungary Kft japán tulajdonú gyára, amely közel kétszáz ember számára teremtett munkahelyet a településen és vonzáskörzetében élők számára.

Nyergesújfalu zöldmezős iparterülete 2000-ben nyerte el az Ipari Park címet. Az Ipari Park ad otthont – az építőiparral, faiparral, raktározással foglalkozó kis és középvállalkozásokon túl – a gépjárműülés gyártással foglalkozó Magyar Toyo Seat Kft-nek és a 2018 szeptemberében átadott, újrahasznosított higiéniai papírtermékeket gyártó Lucart Kft-nek. Magyarországon ez az első cég, amely EU ökocímkével, EcoLabellel ellátott háztartási papírtermékeket készít.

Demográfiai jellemzők

A település általános demográfiai helyzetéről a Központi Statisztikai Hivatal főbb demográfiai mutatóinak segítségével kapunk helyzetképet. Az elemzéseket elsősorban az esélyegyenlőség szempontjából, a beazonosított célcsoportokra figyelemmel vizsgáljuk. Hazánkban is egyre láthatóbbá válnak a fejlett társadalmakra jellemző demográfiai folyamatok, az alacsony születési ráta, a népesség elöregedése. A KSH statisztikai adatai alátámasztják, hogy települési szinten is megmutatkoznak az elöregedő társadalmakra jellemző trendek.

A település lakónépességének száma az elmúlt években hol kisebb arányú csökkenést, hol kisebb arányú növekedést mutatott.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő	Változás
2016	7 346	bázis év
2017	7 255	98,76%
2018	7 292	100,51%
2019	7 343	100,70%
2020	7 280	99,14%
2021	7.307	100,37%

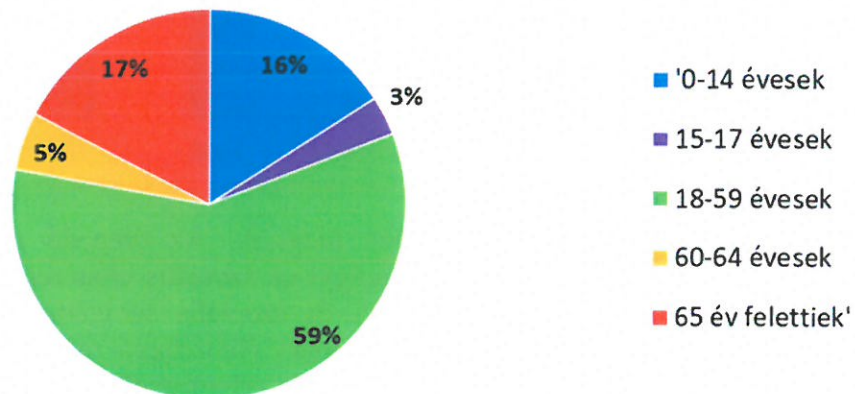
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)

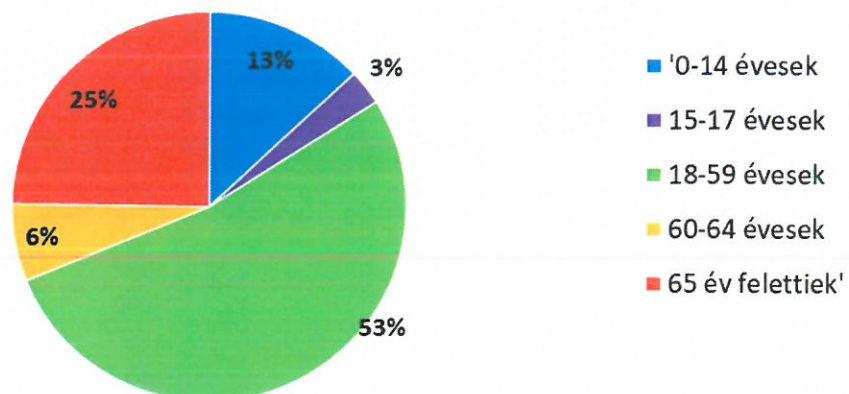
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	3607	3825	7432	48,53%	51,47%
0-2 évesek			223	3,00%	
0-14 éves	572	499	1071	7,70%	6,71%
15-17 éves	117	112	229	1,57%	1,51%
18-59 éves	2121	2021	4142	28,54%	27,19%
60-64 éves	173	247	420	2,33%	3,32%
65 év feletti	624	946	1520	8,40%	12,73%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

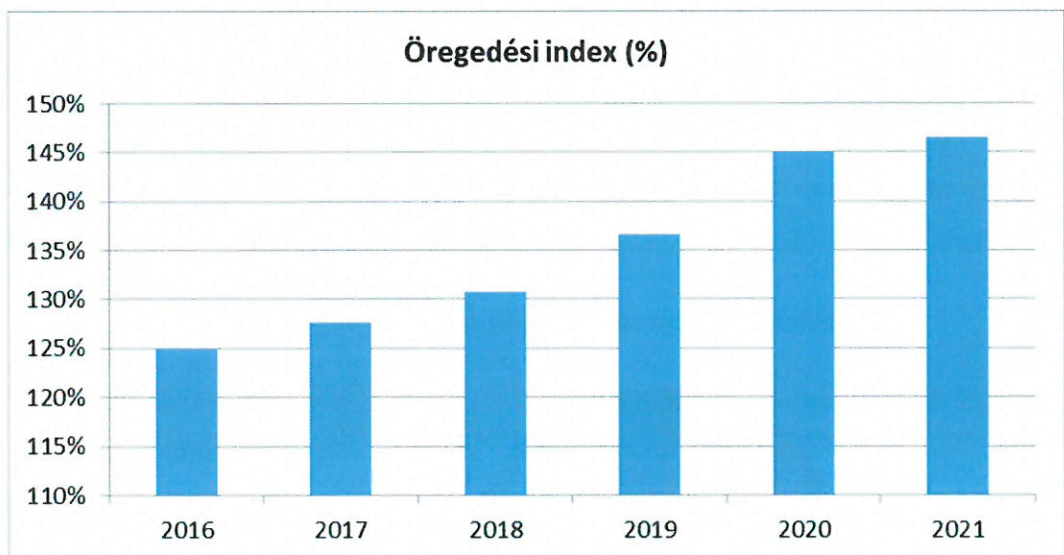

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2016	1 358	1 086	125,05%
2017	1 391	1 090	127,61%
2018	1 417	1 084	130,72%
2019	1 476	1 080	136,67%
2020	1 539	1 061	145,05%
2021	1 570	1 071	146,59%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Megállapítható, hogy a település népessége öregszi. Az öregedő népesség egyre nagyobb figyelmet igényel az időseket érintő egészségügyi és szociális ellátórendszer tekintetében, éppen ezért ezt a célcsoportot érintő egészségügyi és szociális szolgáltatások kibővítésére kellene fókuszálni városunkban. A nők születéskor várható élettartama magasabb, mint a férfiaké, ezt igazolja településünkön a 60 év feletti nők aránya is. Megfigyelhetjük, hogy míg a 18 év alattiak esetében a férfiak szerepelnek nagyobb számban, addig ez a tendencia a 60 év felettiak esetében átbillen a nők javára. A korcsoportokat vizsgálva láthatjuk, hogy a település teljes népességén belül az aktívkorúak aránya a legmagasabb (55,73 %), itt a nemek aránya nem tér el jelentősen egymástól.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)
2016	2,04
2017	-5,62
2018	-0,41
2019	6,42
2020	-1,91
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az elmúlt néhány évben lakóparki övezetben 53 db építési telek került kialakításra, melynek nagy része már értékesítésre került. Jellemzően Nyergesújfalun élők vásároltak telkeket, de megjelentek a település kb. 50 km-es körzetéből is városunkban letelepedni szándékozók. Nagyobb részt családalapítás előtt álló fiatalok, míg kisebb részben az 50-60 év közötti életszakaszban lévők körében mutatkozott igény a telekvásárlásra. Ezen kívül tárasházi lakóövezetet is kialakítottak, ahol a lakásokat nemcsak helybeliek vásárolták meg.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő)
2016	-4,21
2017	-6,16
2018	-4,26
2019	-1,64
2020	-4,51
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Fenti táblázatból is látható, hogy a természetes szaporodás mértéke az utóbbi években negatív előjelű, vagyis az élve születések száma alacsonyabb a halálozások számánál.

Értékeink, küldetésünk

Az egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték, megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra. Indokolt az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítése az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Nyergesújfalu Város Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a város működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játszanak.

Küldetésünknek tekintjük, hogy Nyergesújfalu mindenki számára vonzó, élhető kisváros legyen a jelenben és maradjon a jövőben is. Fontosnak tartjuk, hogy városunk lakói helyben jussanak hozzá azokhoz a szolgáltatásokhoz, lehetőségekhez, melyek biztosítják számukra a megfelelő életszínvonal elérését, illetve fenntartását.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Nyergesújfalu település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke. Azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra. Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció mentesség, szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Cél, hogy Nyergesújfalu olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, miszerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés Nyergesújfalu városában senkit ne érjen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet miatt.

Célja továbbá, a megfelelő pénzbeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutás, valamint az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása. A foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolása az esélyegyenlőség biztosítása érdekében. A hátrányos helyzetű egyének és csoportok esélyegyenlőségének előmozdítása a társadalmi folyamatokban, a már eddig jól bevált hagyományok megerősítése, megtartása, valamint szükség esetén új támogató szolgáltatások bevezetése, melyek csökkentik a meglévő hátrányokat, hozzájárulnak a nyergesújfalui polgárok életminőségének javításához.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)

- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Nyergesújfalu Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programja készítése során az alábbi stratégiák, fejlesztési tervek, koncepciók kerültek áttekintésre, biztosítva az önkormányzati dokumentumok összhangjának megteremtését:

- Nyergesújfalu Város Településrendezési Terve
- Nyergesújfalu Város Településszerkezeti Terve
- Nyergesújfalu Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája
- Nyergesújfalu Város Településfejlesztési Koncepciója
- Nyergesújfalu Város Lakáskoncepciója
- Nyergesújfalu Város Sportkoncepciója
- Nyergesújfalu Város Önkormányzatának helyi rendeletei.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A 2012. szeptember 1-jén hatályba lépett az Nkt-t módosító 2012. évi CXXIV. törvény értelmében a korábbi települési önkormányzati fenntartású nevelési-oktatási intézmények (iskolák, művészetoktatási intézmények, pedagógiai szakszolgálatok) fenntartója 2013. január 1-jétől az állam, ez időtől fogva e köznevelési intézmények fenntartói feladatait Esztergomi Tankerületi Központ látja el.

Nyergesújfalu Város Önkormányzata az alábbi társulásoknak a tagja:

1. KUCKÓ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

Intézményi társulás. Integrált formában működő intézmény. A jelenlegi gesztor önkormányzat Lábatlan Város Önkormányzata.

Családsegítés:

A családsegítő szolgáltatásban nyújtott általános és speciális segítő szolgáltatás olyan személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul az egyének, családok, valamint a különböző közösségi csoportok jóllétéhez és fejlődéséhez, továbbá a szociális környezetükhöz alkalmazkodáshoz.

Támogató szolgálat:

Céljai között szerepel a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása személyi segítő szolgálat keretében, valamint a lakásokon kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása (speciális személyi szállítás, szállító szolgálat működtetése). A Támogató Szolgálat feladatait, személyszállítás, személyi segítő szolgálat, illetve tanácsadás útján látja el.

2. Esztergom és Nyergesújfalu Többcélú Kistérségi Társulás

A települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló 2004. CVII. törvény alapján, 2005. május 10-én, Bajót, Dömös, Esztergom, Lábatlan, Mogyorósbánya, Nyergesújfalu, Pilismarót, Süttő és Tát települések részvételével megalakult az Esztergom és Nyergesújfalu Többcélú Kistérségi Társulás (a továbbiakban: Társulás).

A Társulás önálló jogi személyiséggel rendelkezik, jogállását tekintve nem költségvetési szervként működik.

Nyergesújfalu Város Önkormányzata a Társulásnak megalakulása óta tagja.

3. Duna-Vértes Köze Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás

A társulás a környező települések hulladékgazdálkodási feladatainak ellátására jött létre. Korábbi szándékok, valamint több térségi önkormányzat megkeresésére körvonalazódott egy úgynevezett Duna-Vértes Köze Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszer, mintegy 500 000 lakossal, melynek célja a hulladékgazdálkodás területén még fellelhető hiányosságok megszüntetése.

Fentiekén túl 2016-ban az esztergomi járás önkormányzatai területi együttműködési program keretében elkészítették az **Esztergomi Járás Esélyteremtő Programtervét**, melynek célja az egy járáshoz tartozó települések, helyi szereplők közötti területi együttműködések kialakítása és megerősítése, a társadalmi felzárkózást elősegítő és a helyi esélyegyenlőségi programok végrehajtásához kapcsolódó koordinációs tevékenység megvalósítása.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés elkészítéséhez az adatokat az Országos Területfejlesztési Információs Rendszer (TeIR) adatbázisából kerültek kigyűjtésre, valamint a helyben rendelkezésünkre álló nyilvántartásokból, az intézmények által nyújtott adatszolgáltatásokból, a partnereinktől gyűjtött anyagok és hasznos információk szolgáltak alapul.

Nyergesújfalun az esélyegyenlőségi szempontból érintett társadalmi csoportok helyzete viszonylag jól követhető.

Az esélyegyenlőségi programnak a település területén élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Bár az egyenlő bánásmód megsértése más hátrányos védett csoportok esetében is megfigyelhető jelenség, a fogyatékkal élő személyek, a nők, a gyermekek, az idősek és a romák esetében a hátrányos helyzettel és szegénységgel is erőteljesen összefüggő jelenségekről van szó. Jelen esélyegyenlőségi helyzetelemzés és az azt követő intézkedések kiemelt hátrányos helyzetű társadalmi csoportjainak a mélyszegénységben élőket és a romákat, a nőket, a gyermekeket, az időseket és a fogyatékkal élő személyeket tekinti.

A helyzetelemzéshez és az intézkedések megtervezéséhez elsősorban tehát a felsorolt hátrányos helyzetű társadalmi csoportokba tartozó emberekre vonatkozó adatokat és információkat gyűjtöttük össze és azok elemzésével dolgoztuk ki az ő helyzetüket javító programjavaslatot.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Mélyszegénység alatt azt a jelenséget értjük, amikor valaki hosszabb időn keresztül a relatív szegénységi küszöb alatt él. Ez egy összetett jelenség, ahol a kockázati tényezők, mint pl. alacsony iskolai végzettség, lakhatási problémák, munkalehetőségek hiánya, szolgáltatásokhoz való hozzáférés (egészségügyi, szociális, oktatási) csak hiányosan érhető el. A mélyszegénység hatása megmutatkozik az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában. Sok esetben stigmatizál és kirekesztéshez vezet, tovább öröklődik a generációk között.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelmi és vagyoni helyzet a szegénység egyik fokmérőjének tekinthető. Az alábbi táblázat az SZJA adófizetők száma szerint mutatja be a nyergesújfalui állandó népesség jövedelmi helyzetét. Látható, hogy az SZJA adófizetők számában nagy mértékű változás nem történt (1 % emelkedés) az elmúlt években. Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók száma jelentős mértékben csökkent az elmúlt években, ami azt mutatja, hogy az állandó népesség jövedelmi helyzete javulóban van. 2021-től nem rendelkezünk adatokkal a jövedelmi helyzet viszonylatában, valószínűleg ezt a képet az infláció jelenlegi mértéke befolyásolni fogja.

Az önkormányzatnál már most érezhetően megnőtt a különböző szociális ellátások iránti érdeklődés és igény. A jövőre nézve felvetődik annak kérdése, hogy milyen formában és hatékonysággal tudunk megoldást nyújtani a leszakadó rétegek számára.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában	az állandó népesség %-ában
2016	49,64	26,88
2017	50,35	23,40
2018	50,35	20,95
2019	50,55	18,87
2020	50,60	17,56
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 2016 és 2020 között az állandó népesség adófizetői számában a változás minimális, (1 %-kal nőtt), ezzel szemben az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók száma folyamatosan csökken, ami azt mutatja, hogy a jövedelmek folyamatosan emelkedtek.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

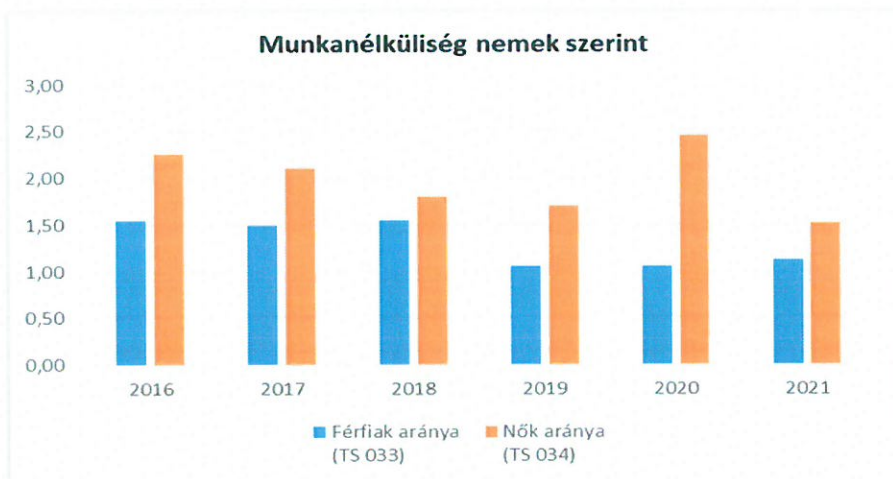
A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Nyergesújfalun, miként szerte a világban, a foglalkoztatási helyzetet alapvetően a munkaerőpiac állapota befolyásolta az elmúlt időszakban. Nyergesújfalu iparvidéken fekszik, a település ipari parkjában található gyárak, cégek számos munkalehetőséget kínálnak nemcsak Nyergesújfalun, hanem a környező településeken élők számára is. Valószínű ennek is köszönhető (mint, ahogy az alábbi táblázatok is mutatják), hogy a településen összességében csökken a nyilvántartott álláskeresők aránya és száma a 15-64 évesek körében, számuk elenyésző (1-2 %). A nemek arányát tekintve megállapítható, hogy a munkanélküli nők száma a magasabb.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
2016	1,55	2,26	1,91%
2017	1,49	2,10	1,80%
2018	1,55	1,80	1,68%
2019	1,05	1,70	1,38%
2020	1,06	2,46	1,76%
2021	1,12	1,51	1,32%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

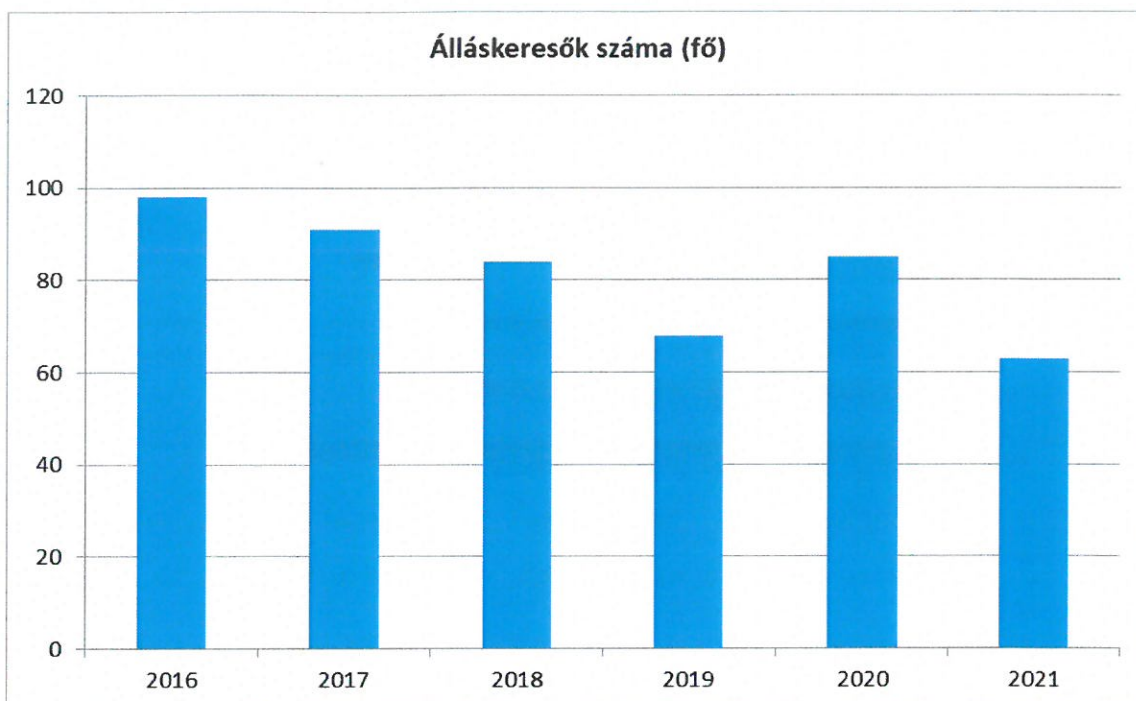
Hasznos információ lehet még a korcsoportonként nyilvántartott álláskeresők száma és aránya a foglalkoztatás terén hátrányos helyzetben levő csoportok beazonosítása szempontjából.

Napjainkban a fiatalok tanulmányaik kitolódása miatt egyre később lépnek be a munkaerő-piacra. A pályakezdő fiatalok az elhelyezkedés során gyakran szembesülnek azzal – főként, ha a végzettségüknek megfelelően szeretnének állást keresni –, hogy a tapasztalat, gyakorlat hiánya problémát jelent az elhelyezkedés során.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	98	91	84	68	85	63
20 éves, vagy az alatti	Fő	2,00	3,00	1,00	0,00	1,00	2,00
	%	2,04%	3,30%	1,19%	0,00%	1,18%	3,17%
21-25 év	Fő	12,00	7,00	10,00	7,00	7,00	5,00
	%	12,24%	7,69%	11,90%	10,29%	8,24%	7,94%
26-30 év	Fő	7,00	7,00	15,00	2,00	4,00	6,00
	%	7,14%	7,69%	17,86%	2,94%	4,71%	9,52%
31-35 év	Fő	11,00	3,00	6,00	10,00	7,00	2,00
	%	11,22%	3,30%	7,14%	14,71%	8,24%	3,17%
36-40 év	Fő	9,00	4,00	3,00	2,00	8,00	5,00
	%	9,18%	4,40%	3,57%	2,94%	9,41%	7,94%
41-45 év	Fő	11,00	17,00	9,00	10,00	4,00	2,00
	%	11,22%	18,68%	10,71%	14,71%	4,71%	3,17%
46-50 év	Fő	3,00	9,00	11,00	11,00	10,00	7,00
	%	3,06%	9,89%	13,10%	16,18%	11,76%	11,11%
51-55 év	Fő	12,00	9,00	5,00	8,00	14,00	9,00
	%	12,24%	9,89%	5,95%	11,76%	16,47%	14,29%
56-60 év	Fő	16,00	12,00	4,00	7,00	13,00	8,00
	%	16,33%	13,19%	4,76%	10,29%	15,29%	12,70%
61 éves, vagy afeletti	Fő	15,00	20,00	20,00	11,00	17,00	17,00
	%	15,31%	21,98%	23,81%	16,18%	20,00%	26,98%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

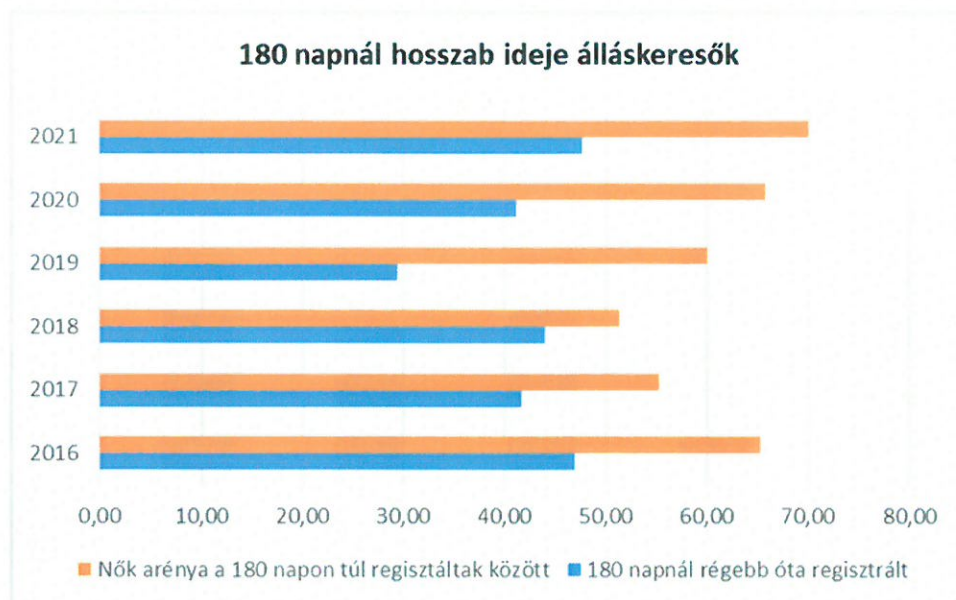

A fenti táblázatokból ugyan megállapítható, hogy csökkent a munkanélküliek száma, azonban, ha a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők arányát nézzük, akkor azt látjuk, hogy a tartós munkanélküliek csoportjában emelkedést tapasztalhatunk mindkét nem tekintetében. A nők esetében ez a szám egy kicsit magasabb arányban mutatkozik meg, mint a férfiaknál. Ez az emelkedő tendencia a nők munkaerő-piaci helyzetére hívja fel figyelmünket. A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők csoportja azért igényel nagyobb figyelmet, mert valószínűleg egyedül nem képesek megküzdeni elhelyezkedési problémáikkal, segítség nélkül nem tudnak visszajutni a munka világába. A munkaerő-piacra történő visszavezetésük célzott intézkedéseket igényel.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2016	46,94	65,22
2017	41,76	55,26
2018	44,05	51,35
2019	29,41	60,00
2020	41,18	65,71
2021	47,62	70,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A foglalkoztatottak megoszlása a munkavégzés helye szerint:

Annak ellenére, hogy városunk iparvidéken található és kedvezőek a munkalehetőségek, magas a más településeken dolgozó, napi szinten ingázó nyergesújfalui lakosok aránya. Ezzel szemben viszont a környező településekről is sokan járnak dolgozni Nyergesújfalura. A Zoltek Zrt. bővítése miatt megnőtt a munkaerő igény, amit a városban, illetve a környező településekről nem tudnak kielégíteni, ezért az ország távolabbi részeiről, sőt a határon túlról is fogadnak munkavállalókat.

Korábban Nyergesújfalu városa is szembesült a problémával, mely szerint a foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű társadalmi csoportok (megváltozott munkaképességűek, romák stb.) kiszorultak a munkaerőpiacról. Közülük sokan kikerültek a munkaügyi regisztrációból, ezzel elveszítve a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét. Jelenleg is vannak olyan bejelentett munkával nem rendelkező személyek, akik önhibájukból kerültek ki a munkaügyi regisztrációból, alkalmi munkából tartják fenn magukat.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

A foglalkoztatottság az iskolai végzettség tükrében:

Egy településen az alap-, közép- esetleg felsőfokú oktatás léte és minősége nemcsak egy település, illetve térség gyermekeinek fejlődését befolyásolja, hanem hozzájárul a település népességmegtartó erejének növeléséhez mind a pedagógiai munka, mind az infrastrukturális tényezők, és az eszközellátottság tekintetében. Adott település alap-, közép- és felsőfokú végzettséggel rendelkező népességének arányát mindez együttesen határozza meg, különösen akkor, amikor kiemelkedő tekintettel kell lenni a környező városok elszívó hatása által generált magas fiatalkori elvándorlásra. A népesség korösszetétele hasonló súllyal esik a latba egy település lakosságának iskolai képzettsége meghatározásakor, hiszen a fiatalabb korosztály aránya általában magasabb végzettséget is jelent.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	98	2	2,04%	19	19,39%	77	78,57%
2017	91	1	1,10%	32	35,16%	58	63,74%
2018	84	2	2,38%	24	28,57%	58	69,05%
2019	68	3	4,41%	18	26,47%	47	69,12%
2020	85	0	0,00%	27	31,76%	58	68,24%
2021	63	1	1,59%	19	30,16%	43	68,25%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők közül a 8 általánosanál alacsonyabb végzettségűek száma, aránya az elmúlt 5 évben nem nagyon változott. Évenkénti bontásban az általános iskolai végzettséget megszerzettek körében tapasztalható a legnagyobb mozgás (hol magasabb, hol alacsonyabb) a nyilvántartott álláskeresők közül. A 8 általánosanál magasabb iskolai végzettséget megszerzett álláskeresők száma folyamatos csökkenést mutat. A fenti adatok a nyilvántartott álláskeresők adatait tartalmazza, a nyilvántartásból a bármilyen okból kikerülőkről nincsenek adatok.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma	Közfoglalkoztatottak száma
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	58	41
2017	53	31
2018	38	20
2019	31	16
2020	65	12
2021	24	10

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Városunk hosszú évek óta részt vesz a közmunka programban. Míg 2016-ban átlagosan 41 volt a közfoglalkoztatottak száma, addig ez a szám 2021-ben már csak 10 fő, 2022-ben pedig 5 fő vesz részt a közfoglalkoztatási programban. A programban résztvevők településrendezési feladatokat látnak el. Az elmúlt években gyakran a biztosított létszámot sem tudtuk betölteni. Ennek oka egyrészt, hogy egyre többen léptek ki az elsődleges munkaerő-piac irányába, másrészt jónéhányan elérték a nyugdíjkorhatárt. A fenti adatokból látható, hogy a közfoglalkoztatottak száma településünkön jelentősen csökkent. Akik benne maradtak a programban, azok nagy valószínűséggel egészségügyi, mentális állapotuk és iskolai végzettségük alapján nem képesek az elsődleges munkaerő-piac elvárásainak megfelelni.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A város földrajzi elhelyezkedése kedvező, jelenleg is sokan ingáznak naponta a főváros, illetve a közeli városokban található munkahelyekre. A munkába járáshoz a környező ipari parkokban elhelyezkedő cégek általában saját buszjáratot biztosítanak a munkavállalóik részére.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
	Fő	Fő
2016	98	10
2017	91	6
2018	84	5
2019	68	1
2020	85	3
2021	63	3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az **Ifjúsági Garancia Rendszer** keretében megvalósuló Ifjúsági Garancia GINOP 5.2.1-14-2015-00001 munkaerőpiaci program a fiatalok foglalkoztatását segíti elő. A program célja, hogy a fiatalokat segítsék belépni a munka vagy a tanulás világába (minél rövidebb időt töltsenek munkanélküliségben), illetve, hogy személyre szabott segítséget kapjanak a munkaerőpiaci helyzetük javításához. A szakképzetlen fiatalok esetében ez elsősorban azzal érhető el, ha visszatérhetnek a tanuláshoz, mégpedig a gazdaság igényeihez igazodó szakképesítés megszerzése révén. A szakképzett fiatalok esetében a munkatapasztalat megszerzése, illetve a versenyszférában történő elhelyezkedés segítségével érhető el.

Ez tulajdonképpen egy keretprogram, ami jelenleg az alábbi támogatásokat nyújtja a fiataloknak:

- Fiatal szakképzettek munkatapasztalat-szerzést elősegítő támogatása
- Vállalkozások munkaerő támogatása
- Munkatapasztalat szerzést elősegítő támogatás

Célcsoport az a 15-29 év közötti fiatal, aki sem nem tanul, sem nem dolgozik, a foglalkoztatási szolgálatnak 4 hónapon belül valamilyen konkrét lehetőséget kell felajánlani az elhelyezkedésre, a munkatapasztalat-szerzésre, vagy a tanulásra. Regisztrálni a járási hivatalok foglalkoztatási osztályainál lehet.

Nyári diákmunka program

A program két pillérre épül, egyrészt önkormányzati diákmunka, másrészt diákmunka a mezőgazdaság, a turizmus és a vendéglátás területén.

A foglalkoztatást biztosító és így támogatható munkáltató a területi, települési önkormányzat és önkormányzati alaptevékenységet végző intézménye, továbbá egyházi jogi személy lehet.

A támogatás célcsoportjába a 16-25 év közötti nappali tagozaton tanuló diákok tartoznak. A program célja a fiatalok inaktivitás csökkentésére, a korai munkatapasztalat és munkajövedelem szerzés elősegítése. A program keretében a munkaadók számára a célcsoportba tartozó személyek munkaviszonyban történő foglalkoztatása esetén bértámogatásként a munkabér összegének 100 %-a kerül megtérítésre legfeljebb 2 hónap időtartamra, és legfeljebb napi 6 órás foglalkoztatás támogatható. A programban való részvétel első lépéseként a diákoknak regisztrálniuk kell az Esztergomi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályán.

Nyergesújfalu Város Önkormányzata minden évben csatlakozik a „Nyári diákmunka” programhoz. Településünkön az önkormányzati diákmunka keretében az elmúlt években 10-15 fő számára biztosítottuk ezt a lehetőséget.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Az Esztergomi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályától kapott tájékoztatás szerint a COVID járvány bekövetkeztével minden képzés leállításra került, mely a Foglalkoztatási Osztályon keresztül zajlik. Előtte Uniós forrásból - GINOP 511, GINOP 521 - és TOP program keretében lehetett szakképesítést adó képzésekre jelentkezni.

Nyergesújfalu tekintetében 2015. január 1-től napjainkig

- 76 fő 25 év alatti került programba vonásba, ebből 14 fő részesült képzésben,
- 120 fő 26 év feletti került programba vonásba, ebből 30 fő vett részt képzésben.

A támogatási lehetőségek 2020 óta hirdetmény alapúak, az aktuális támogatási lehetőségekről a www.munka.hu oldalon lehet tájékozódni, naprakész információt szerezni.

A megyénkben is aktív lehetőségek:

- Közfoglalkoztatásból a versenyszférába program
- Vállalkozások regionális munkaerő támogatása
- Mobilitási támogatások

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Önkormányzati fenntartású intézményekben a foglalkoztatás pályázat útján történik. Általában túljelentkezés van, ezért a versenyhelyzetben az alkalmasság a döntő szempont.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nincs tudomásunk olyan esetről, melynek során hátrányos megkülönböztetés ért volna a munkavilágában bármely helyi munkavállalót. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy Nyergesújfalun a hátrányos megkülönböztetés nem jelenik meg a foglalkoztatás terén, csupán annyit tudunk, hogy ilyen eset nem került nyilvánosságra, ez irányú felmérés pedig nem készült városunkban.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

A digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei településünkön adottak. Az általános- és középiskolai képzés során a diákok informatikai ismereteiket a tanórákon folyamatosan bővítik, egyre nagyobb szerepet kap a digitális eszközök használata. Az online oktatáson a diákok jól használják az eszközöket. Az online tanulás azokban a nagycsaládokban lehet problémás, ahol több gyerek van egy szobában, zavarják egymást, esetleg nem áll rendelkezésre megfelelő mennyiségű eszköz a tanuláshoz.

A Covid-19 járvány következtében a családok és az intézmények igen nehéz helyzetbe kerültek. A ZOLTEK Zrt. segítségével sikerült minden rászoruló tanulót bekapcsolni a digitális munkarendbe. Az általános iskolák digitális fejlesztése jelenleg is folyamatban van, az építkezés befejezése után újabb tantermeket tudnak felszerelni digitális eszközökkel. A Tagiskola Telephelyén lehetővé tették a digitális oktatás lehetőségét, így a tanulóknak már nem kell utazniuk emiatt. A digitális ismeretek megszerzése és az ehhez szükséges eszközökhöz való hozzáférés tehát adott.

Ezzel párhuzamosan azonban meg kell említeni a közösségi oldalak használatának veszélyeit, a digitális függőség kialakulásának veszélyét, az online bullying jelenségét. A digitális függőség magával hozza a társaktól való elidegenedést. A valóságban nincs, vagy kevés a személyes kapcsolat. Jelen van a fomo hatás (félelem, hogy lemaradok valamiről, kimaradok valamiből). Másfelől ott van a közösségi oldalakon a nyitottság, sok barát, beszélgetések arc nélkül, nem kell vállalni a saját személyiséget. Kevés az online tudatos fiatal. Az online bullying jelenségéről sokat kellene beszélni, részben, hogy a bántalmazott felismerje, hogy bántalmazzák és megtanuljon technikákat, hogy hogyan kerülhet ki belőle, másrészt a bántalmazó tudatosítsa megában, hogy mit tesz, mert számára ez csak egy jó poén. Az online kiszolgáltatottság csökkentése érdekében fontos az online tudatosság és az internetbiztonság elsajátítása. A rendőrség Ifjúságvédelmi Program keretében tart többek között az internetes veszélyekről és a közösségi oldalak felelős használatáról felvilágosító előadásokat az általános iskolások és középiskolások számára.

Biztonságos internetkezeléshez nyújtanak segítséget www.saferinternet.hu, www.biztonsagosinternet.hu, www.internethotline.hu oldalak a diákok számára.

Meg kell említeni azt is, hogy az utóbbi években egyre nagyobb teret kap az online ügyintézés, az internet használata. A mai világban szinte nélkülözhetetlen ügyeink intézésében a saját Ügyfélkapu, egyre több esetben szükséges igénybe venni a különböző online felületeket. A digitális világ gyors fejlődése miatt fontos feladattá vált, válik szinte minden korosztály számára, hogy tájékozottak legyenek és használni tudják ezeket a felületeket.

Az általános iskola a tanulni vágyó felnőttek számára informatikai képzést szervezett a fenti igények kielégítésére. A digitális ismeretek elsajátítása a középiskolában is jól működik, segítséget tudnak nyújtani igény esetén.

Ezen kívül az EFOP-1.5.2-16 kódszámú projekt keretén belül a különböző hátrányos helyzetű csoportok részére a munkaerő-piacra jutást támogató programokat, digitális kompetenciafejlesztő tanfolyamokat szerveztünk. Ezzel a lehetőséggel különböző korosztályba tartozók, túlnyomó rész nőik éltek. A programban résztvevők közül többen a tudásukat akarták megerősíteni, az idősebbek főként a világhálón való kommunikációt, az online ügyintézéssel kapcsolatos dolgokat akarták megtanulni.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az alábbi pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénybevételére van lehetőség:

Ellátások típusai		
	Pénzbeli	Természetbeni
Járási Hivatal	Aktív korúak ellátása - Foglalkoztatás helyettesítő támogatás (FHT) - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás Időskorúak járadéka Ápolási díj Tartós ápolást végzők időskori támogatása Gyermek otthongondozási díja	Közgyógyellátás Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság
Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya	Álláskeresési járadék Nyugdíj előtti álláskeresési segély	
Önkormányzat	Települési támogatás - Rendkívüli települési támogatás	Települési támogatás - Rendkívüli települési támogatás Köztemetés

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

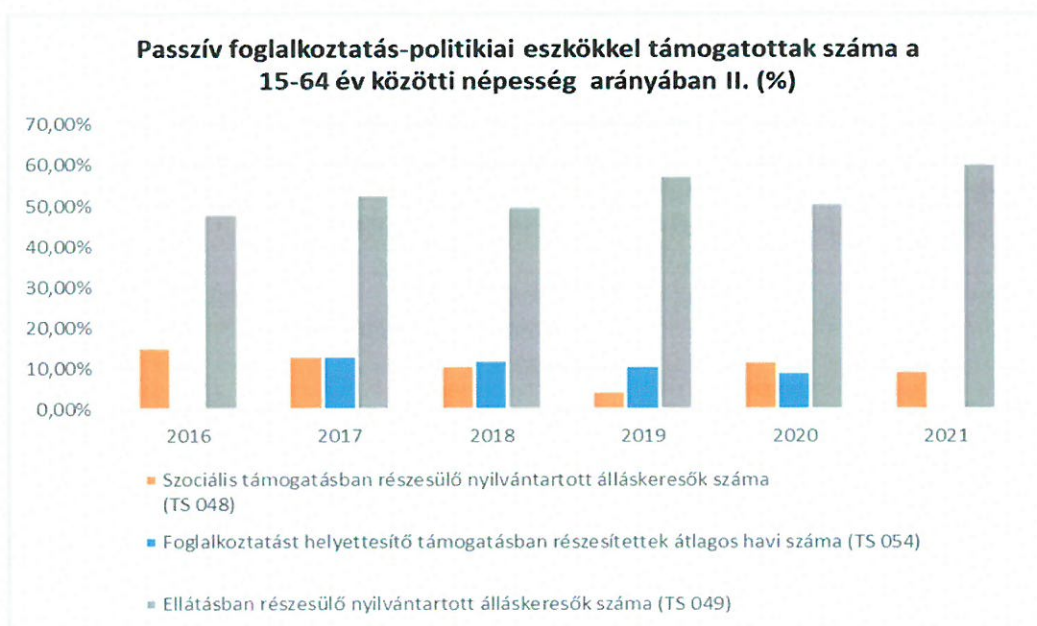
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	98	2,00%	32	32,65%
2017	91	1,91%	36	39,56%
2018	84	1,75%	33	39,29%
2019	68	1,42%	36	52,94%
2020	85	1,82%	33	38,82%
2021	63	1,27%	32	50,79%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	15	15,31%	n.a.	-	47	47,96%
2017	12	13,19%	12	13,09%	48	52,75%
2018	9	10,71%	10	12,14%	42	50,00%
2019	3	4,41%	7	10,85%	39	57,35%
2020	10	11,76%	8	9,35%	43	50,59%
2021	6	9,52%	n.a.	-	38	60,32%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma	
	fő	
2016	n.a.	
2017	9	
2018	11	
2019	11	
2020	12	
2021	n.a.	

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket.

Nyergesújfalu Város Önkormányzata a lakásgazdálkodással kapcsolatos feladatokat a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény, továbbá Nyergesújfalu Város Önkormányzati Képviselő-testületének az önkormányzati tulajdonú lakások és helyiségek bérletéről, valamint elidegenítéséről szóló 18/2022. (IX.28.) önkormányzati rendelete alapján látja el.

Év	Lakás-állomány (db)	Épített lakások száma	Épített lakások száma 1000 lakásra	1-2 szobás lakások aránya	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya
	db	db	db	%	%	%
2016	3093	1	0,32	48,43	99,94	99,94
2017	3095	2	0,65	48,40	99,87	99,90
2018	3111	16	5,14	48,38	99,42	99,42
2019	3123	12	3,84	48,45	99,10	99,10
2020	3127	4	1,28	48,42	98,98	98,98
2021	3128	1	0,32	48,43	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Év	Lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Önkormányzati tulajdonú bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Önkormányzati tulajdonú Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	3 093	n.a.	16	0	80	4	0
2017	3 095	n.a.	15	0	77	5	0
2018	3 111	n.a.	12	0	79	8	0
2019	3 123	n.a.	13	0	78	13	0
2020	3 127	n.a.	15	0	73	16	0
2021	3 128	n.a.	15	0	73	16	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Az összes lakásszámhoz viszonyítva az önkormányzati tulajdonú bérlakás és szociális bérlakás állomány 2,81 %. Az önkormányzat tulajdonában levő 88 bérlakásból 70 vegyes tulajdonban levő épületekben elszórtan található, melyből 16 lakás 1 épületen belül lakhatásra alkalmatlan. Az önkormányzat az ott lakó bérlőket elhelyezte másik bérlakásban és 2022. évben értékesítette a teljes felújításra szoruló ingatlanokat.

Az önkormányzat kizárólagos tulajdonában levő Munkás u. 7/A sz. alatti épületben pályázati támogatással került kialakításra 18 db szociális bérlakás, melyre az elidegenítési tilalom 2024 decemberében jár le.

b) szociális lakhatás

A 88 db önkormányzati tulajdonú bérlakásból 15 db lakást tevékenységhez kötötten - szolgálati vagy közérdekű lakásként - adunk bérbe. A fennmaradó 73 lakást – megüresedése esetén - szociális helyzet alapján, pályázatúval adjuk bérbe. A pályázatokat egy pontrendszer segítségével rangsorolja az Egészségügyi és Szociális Bizottság. Figyelembe veszi, hogy a pályázó milyen jövedelemmel rendelkezik, van-e munkaviszonya, jelenleg milyen körülmények között él, hány kiskorú gyermeket nevel, egészségügyi állapotot, és nem utolsósorban vizsgálja, hogy a pályázó ki tudja-e fizetni a lakás fenntartási költségeit. Szükség esetén az önkormányzat nem rendelkezik A lakáshoz jutás feltételeit helyi rendelet szabályozza.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Pontos adataink nincsenek, de tudomásunk van arról, hogy egyre többen laknak a város külterületén levő zártkerti ingatlanokon található pince-présházakban, gazdasági épületekben.

d) lakhatást segítő támogatások

A lakásépítés és vásárlás helyi támogatásáról szóló 23/2012. (V.3.) önkormányzati rendeletet a Képviselő-testület 2022 márciusában hatályon kívül helyezte. Az állami családtámogatási rendszer a rendelet megalkotása óta jelentősen bővült, emiatt szinte teljesen kiüresítette ezt a fajta önkormányzati támogatást. A szigorú jogosultsági feltételek, illetve az építkezés és lakásvásárlás költségeihez mérten alacsony támogatási összegek miatt már évek óta nem nyújtottak be pályázatot az érintettek. Ahhoz, hogy újra vonzóvá váljon ez a fajta helyi lakhatást segítő támogatás a Képviselő-testületnek jelentős költségvetési forrást kellett volna biztosítani.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások			
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)	Ebből lakhatási támogatásban részesítettek száma	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma
	Fő	Fő	Fő
2016	188	85	1107
2017	167	74	1103
2018	149	56	992
2019	141	58	1158
2020	189	62	1232
2021	134	53	1154

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A pénzbeli, természetbeni ellátások és a szociális alapszolgáltatások helyi szabályairól szóló 8/2019. (IV.30.) önkormányzati rendeletben szabályozott települési támogatás keretében járul hozzá az önkormányzat a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléshez szociálisan rászoruló háztartások esetében. A támogatás természetbeni szociális ellátás keretében nyújt segítséget a lakhatást érintő rendszeres kiadásokhoz, melyek hiányában veszélybe kerülne a kérelmező lakhatása.

Lakhatáshoz kapcsolódóan az önkormányzat rendkívüli települési támogatás keretében is nyújthat segítséget különös tekintettel, ha valakinek a lakhatása veszélybe kerül (pl. a lakáshasználati joga megszűnik, hajléktalanná válik, közüzemi díjak fizetésében keletkezett elmaradás rendezése céljából, adósság miatt kikapcsolt közüzemi szolgáltatás újra üzembe helyezése, vagy mondjuk nem képes valaki az év végi közüzemi költségek elszámolásakor jelentkező magas összegű hátralék-fizetési kötelezettség viselésére).

Az elkövetkezendő időszakban kiemelkedő szerepe lesz az önkormányzatnak abban, hogy az esetlegesen átmenetileg jelentkező problémák, élethelyzetek ne eredményezzék egyes társadalmi rétegek leszakadását.

e) eladósodottság

Az önkormányzati bérlakásállomány vonatkozásában mind a lakbérhátralékok, mind pedig a közüzemi díjtartozások folyamatos csökkenést mutatnak az előző évekhez képest. Javult a fizetési hajlandóság, több bérlő tartja be a részletfizetési megállapodást, illetve kezdeményezi azt. A veszélyhelyzet ideje alatt kicsit háttérbe szorult a bérlőkkel történő személyes kapcsolattartás, illetve a pandémia több család mindennapjait nehezítette, ezért nem szorgalmaztuk a fizetési meghagyásos eljárást és a végrehajtásokat. Ennek ellenére az tapasztalható, hogy több bérlő és jogcím nélküli lakáshasználó is rendezni, illetve csökkenteni tudta hátralékát.

A kintlévőségben magas arányt (54 %) képvisel az elköltözött, kilakoltatott személyek tartozása, itt a legkisebb a valószínűsége az önkénti fizetésnek. Sok esetben a végrehajtás sem vezet eredményre, mert nincs elérhető vagyona, jövedelme az adósnak.

	Lakbérhátralék
2016.12.31.	8.577.760 Ft
2017.12.31.	8.203.454 Ft
2018.12.31.	7.200.976 Ft
2019.12.31.	7.997.410 Ft
2020.12.31.	5.287.083 Ft
2021.12.31.	4.790.814 Ft

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületen a zártkerti ingatlanokon található pince-présházakat, gazdasági épületeket, valamint a nyergesújfalui halastavaknál levő kiskertekben levő hétvégi házakat használják egyre többen lakhatásuk megoldására.

A város infrastrukturális ellátottsága kedvező. Az elektromos energia, telefon, ivóvíz és szennyvízcsatorna hálózat szinte 100 %-os. Valamennyi ingatlan gáz, illetve távfűtéssel való ellátottsága a hálózat kiépítésével biztosított.

A 10-es főközlekedési útvonal a város teljes hosszán végigfut, ez kapcsolja be az országos közúti hálózatba. A vasúti közlekedés a közelmúltban újra indult, ami egy újabb alternatíva az utazáshoz a lakosság részére.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Nem releváns.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezett, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Nem releváns.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A szegregátumok meghatározása a KSH 2011. évi népszámlálási adataiból számított szegregációs mutatón alapul. Azon területek nyilvánulnak szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül eléri, illetve meghaladja az 50 %-ot.

A fentiek alapján Nyergesújfalun rosszabb státuszú terület, ahol a szegregáció folyamata vagy már megjelent, vagy előrehaladott állapotban van, illetve ebből a szempontból veszélyeztetett területrésznek számítana, nincs. Városunkban nincsenek szegregált lakótelepek.

A romák helyzete a városban:

Településünkön a romák száma a lakosság összlétszámához viszonyítva elenyésző, megközelítőleg 80 fő, kb. 20 család. A roma lakosság beintegrálódott a többségi társadalomba, egyre inkább felveszik azok szokásait, kultúráját.

A roma lakosság egészségi állapota, lakhatási viszonyai, átlagos életszínvonaluk tekintetében nem tapasztalható jelentős különbség a többségi lakossággal szemben. Az utóbbi időszakban jelentősen csökkent a munkanélküliség, a gazdasági növekedés következtében munkaerőhiány lépett fel. A képzéshez nem kötött munkakörökben az alacsonyabb végzettségű, szakmával nem rendelkező személyek is el tudnak helyezkedni.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	3	2	1	n.a.	n.a.
2017	0	3	2	1	225	26,28
2018	0	3	2	1	227	21,65
2019	0	3	2	1	223	12,65
2020	0	3	2	1	202	11,28
2021	0	3	2.	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A település központjában található a 2010-ben felújított, korszerű dr. Tábori Lajos Rendelőintézet. A városban az egészségügyi alapellátást 3 felnőtt és 2 gyermek háziorvosi körzetben, valamint 2 fogorvosi körzetben látják el. A védőnői szolgálat 2 körzetben működik, és van külön iskolavédőnő is.

Az egészségügyi alapellátások és számos szakellátás helyben elérhető. A Rendelőintézet a városközpontban a főúton található, megközelítése könnyű. Az intézmény saját parkolóval rendelkezik.

A járóbeteg szakellátás keretében az alábbi szakrendelések működnek: pszichiátria, neurológia, általános belgyógyászat, diabetológia, sebészet, szemészet, fül-orr-gégészet, reumatológia, ortopédia, ultrahang diagnosztika, fizioterápia és gyógytorna.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, az egészségügyi ellátórendszeren keresztül mindenki igénybe veheti.

Rendszeres az óvodai szűrés, az iskolaorvosi ellátás keretében minden évben és osztályban végeznek szűrővizsgálatot, rendszeres a testneveléshez, és sportversenyekhez kötődő egészségügyi ellenőrzés is.

A fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok között a fogorvos látja el az oktatási intézmények keretein belül. Az iskolafogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik szűrővizsgálaton. A gyermekorvos a korosztályi sajátosságokhoz alkalmazkodva rendszeresen végez az életkorhoz kötött szűrővizsgálatokat. A védőnők aktívan részt vesznek az óvodai, iskolai egészségügyi feladatok ellátásában. Előkészítik a szűrővizsgálatokat, az iskoláskorúaknál az érzékszervi méréseket végzik, az oktatási intézményekben az egészségügyi ismeretterjesztés szinte teljesen az ő feladatuk.

A felnőtt korú lakosság körében két évente a 45 év feletti nők emlőszűrése rendszeresen történik. Az EFOP-1.5.2-16 kódszámú „Minőségi humán közszolgáltatások fejlesztése Komáromtól Nyergesújfaluig, a Duna mentén” című pályázat keretében prevenció céllal a Magyar Máltai Szeretetszolgálat közreműködésével az önkormányzat tüdőszűrést szervezett a nyergesújfalu lakosok részére. Ősszel és tavasszal is 3-3 napos volt, amin összesen 720 fő vett részt. A program

prevenációs jellege eredményes volt, a résztvevők nagy százalékánál további vizsgálatokra volt szükség.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A város lakosságának az egészségügyi ellátórendszeren keresztül biztosított a hozzáférés az egészségügyi rehabilitációs ellátásokhoz.

A gyermekek testi-lelki-szellemi fejlődésében jelentkező problémák feltárása, megoldása, a szükséges fejlesztő és rehabilitációs folyamatok megvalósítása több szakágazat együttes tevékenységével realizálódik az egészségügyi-, oktatási- és szociális intézményrendszer szereplői közötti kapcsolati háló kiterjedtsége, a kapcsolatok intenzitása, minősége függvényében.

Nyergesújfalun a Kuckó Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat, mind a gyermekek testi-lelki-szellemi fejlődésében jelentkező problémák, mind pedig a felnőttek, családok életvitelében jelentkező problémák feltárásáért, megoldásáért jelzőrendszert működtet, rehabilitációs tanácsadást végez.

A kapott jelzés alapján a családsegítő szolgálat munkatársa felveszi a kapcsolatot a szociális és/vagy mentálhigiénés problémákkal küzdő családdal, személlyel (a bejelentés alanyával) és tájékoztatja a családsegítés keretében nyújtható szolgáltatásokról.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A gyermekek részére mind az óvodákban, mind az általános iskolában a tatabányai Kölyök Kft. biztosítja az étkezést.

Az idősek részére az ebédet a Szent Mihály Idősgondozási Központ főzőkonyháján készítik. Az otthon konyháján a biztonságos előállításához szükséges HACCP rendszer működik.

Az előírt élelmiszer-nyersanyag, energia, valamint tápanyagtartalmat Quadro-Byte számítógépes élelmezési program használatával ellenőrzik.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Nyergesújfalu városa sok lehetőséget kínál a szabadidő hasznos eltöltésére, amelyben kiemelkedő jelentőséggel bír a sport. A város vezetése – az éves gazdálkodás keretein belül – anyagi támogatással ösztönzi a sporttevékenységet, hogy az minél több városlakó életformájába beépüljön.

A település középtávú sportkonceptiója alapján kiemelt területek az iskolai testnevelés és diáksport, a szabadidősport és tömegsport, a fogyatékosok sporttevékenysége, az úszásoktatás, utánpótlás-nevelés, a versenysport és élsport működési célú támogatása. Városunkban versenysport és utánpótlás-nevelés tekintetében több Sportegyesület (lsd. 4.3. h) pont) vállal tevékeny részt.

A szabadidő hasznos eltöltéséhez, a sporthoz kapcsolódóan számos városi fejlesztés, beruházás történt az elmúlt időszakban és történik napjainkban is Nyergesújfalun. A testmozgás fontosságára figyelemmel jelenleg az alábbi két projekt megvalósítása van folyamatban:

Zöld Város projekt Szabadidőpark a régi focipályán

A projekt célja, hogy városi környezetben, korábban hasznosítatlan zöldterületen olyan közpark jellegű közösségi tér kerüljön kialakításra, ami elsősorban a szabadidő eltöltéséhez nyújt segítséget és helyet a város összes korosztályának. Az alapvető játszótéri funkciók mellett megtalálható lesz itt egy szabadidő színpad is, kiszolgáló helyiségekkel, színész öltözővel, és egy közösségi teremmel, ami nyáron akár büféként, télen pedig játszóházként tud funkcionálni.

A színpad előtt egy terepbe illesztett szabadidő lelátó kerül kialakításra, árnyékoló vitorlával.

A tér zöldkerítéssel lesz körbe véve, fogadóépülettel, parkolókkal kiegészítve. Térvilágítás segíti a téli használatot, hiszen akár téli időszakban este 8 óráig is használható lesz a terület. A többgenerációs szabadidőeltöltést a fitneszpark, a vizes játszótér, a hagyományos játszótér szolgálja. A játszótér központi eleme egy kéttornyú óriásvár lesz, ami méretét tekintve egyedülálló a környéken. Pihenésre kültéri függőágyak, padok szolgálnak majd.

A parkban többszintű növényzet kerül ültetésre, kb. 60 db fa és többszáz cserje biztosítja az árnyékot és a terek elhatárolását. Az egyes játszótéreket, helyszíneket burkolt járdák kötik majd össze, a parkot több irányból is meg lehet majd közelíteni, a bejáratokhoz járdák vezetnek majd. A tér körül 25 új parkolóhely kerül kialakításra, elektromos töltőállomással.

A projekt célcsoportja: elsősorban a gyerekek, fiatal felnőttek és gyermekes családok, de a fitneszpark a senior korcsoportnak is nyújt szabadidő eltöltési lehetőséget.

Élhető települések projekt Sportközpont építés Nyergesújfalun

Az Élhető települések intézkedés keretében az Önkormányzat pályázatot nyújtottunk be Sportközpont létesítése céljából. A Váci Mihály utca és a Vadkörtefa utca kereszteződésében lévő 1 hektáros üres terület alkalmas arra, hogy ott a déli irányba terjeszkedő város szabadidős és sportcélú tevékenység iránti igényét ezen a területen elégítse ki egy többcélú, modern megjelenésű és funkciójában is sokrétű sportközpont kialakításával.

A tervezés célkitűzéseiben és hozzárendelt műszaki megoldásaiban tudatosan törekedett arra, hogy az ökonómiai és ökológiai megfontolások egyenrangúan fontos szerepet kapjanak a konkrét hely konkrét megoldásainak kialakításánál, hogy klimatikus komfortjában, az éppen aktuális időjárási viszonyokhoz alkalmazkodni képes, jól lakható, a természettel együtt élő építészeti környezet jöjjön létre és mindezt a képességet lehetőség szerint hagyományos építészeti megoldásokkal, azaz passzív módon lehessen, a hosszútávú gazdaságos üzemeltethetőség igényének is megfelelően megoldani.

Az árnyékolás, a szellőztetés és a napenergia hasznosítás modern megoldásai révén a gazdaságos üzemeltetést tűztük ki egyik fő célként.

Az épületben a fő funkciót egy nagycsarnok adja, amely teremlabdajátékok úzésére lesz alkalmas, továbbá egy 4 pályás tekepályának és egy íjász löfolyosónak ad helyet. Kiszolgálóhelyiségek, öltözők és lelátórendszer teszi egészszé az épületet. Akadálymentesített, parkolókkal és jó megközelíthetőséggel lesz biztosított a létesítmény elérése bárki számára.

A projekt célcsoportja: minden sportolni vágyó korosztály, illetve a sportesemények, versenyek megtekintése során minden sportot szerető ember.

A városban 8 db játszótér található a kisebb korosztály számára, melyből egy helyen (Május 1. tér) mozgáskorlátozott hinta is rendelkezésre áll. A 8 játszótérből 3 db 2021-ben újonnan létesült (Liget, Zelk Z., Duna u.). A játszótérek sok eszközzel gazdagodtak az elmúlt években. 2021-ben például a Radnóti Miklós téren található játszótér egészült ki a 14 év feletti korosztály igényeit kielégítő fitneszeszközökkel. Szintén 2021-ben került kialakításra az Eternit városrész Babits utcai étkező mellett egy tornapálya 14 év feletti korosztálynak, illetve egy kötélpiramis a kisebb korosztály számára. Az Irinyi utcában egy „D” típusú kültéri sportpark található 16 db sporteszközzel.

A város játszóeszközei Uniós szabványoknak megfelelő kialakítással, a mai kornak megfelelő, időtálló anyagokból készültek. A jól felszerelt játszóterek egész évben várják a gyermekes családokat.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az alapellátás egyes formáinak megszervezésével településünk önkormányzata segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségügyi és mentális állapotukból, illetve más okból eredő problémáik megoldásában.

Az étkeztetést, házi segítségnyújtást, idősek nappali ellátását a települési önkormányzat és a Nyergesújfalui Római Katolikus Egyházközség között létrejött feladatátadó megállapodás alapján 1999 óta az egyházközség által fenntartott Szent Mihály Idősgondozási Központ látja el.

Étkeztetés keretén belül azokról a szociálisan rászorultakról; egészségük, életkoruk miatt akadályozottakról; fogyatékosokról, pszichiátriai betegekről, hajléktalanokról, szenvedélybetegekről gondoskodnak napi egyszeri meleg étel (ebéd) biztosításával, akik ezt önmaguknak, eltartottjaiknak tartósan, illetve átmenetileg nem képesek biztosítani.

Az ellátás folyamatosan biztosított, munkanapokon házhoz szállítással, hétvégén az elvitel lehetőségének biztosításával.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

A településen jelenleg nincs ilyen jellegű szolgáltatás.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos megkülönböztetésről a szolgáltatások nyújtásával kapcsolatban nincs tudomásunk.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül;

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

- a) közösségi élet szinterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint)	Sportcsarnok, sportpálya léte	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma	Közművelődési intézmények száma
db	van/nincs	db	db
5	igen	11 982	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A városban jelentős a civil szervezetek jelenléte, és az általuk szervezett programok, rendezvények igen népszerűek. Éves programjaik egyeztetést követően szerepelnek a városi rendezvénytervben is.

A városban a minden korcsoportot érintő közösségi élet legmeghatározóbb szintere az **Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár**.

Az intézmény története több évtizedre nyúlik vissza. Az épület 2011. októberéig központi szerepet töltött be, az 1940-es évek elején – a Viscosa Gyár építésével egyidejűleg – épült. Több átalakítás után nyerte el a mai formáját. Eredetileg a Viscosa Gyár Szakszervezetének fenntartásában működött, majd 1994-ben átkerült a város önkormányzatának tulajdonába. Az épület életveszélyessé vált, ezért az intézmény átmenetileg a Kossuth utcai iskolaépületbe költözött. Itt található a felnőtt- és a gyermekkönyvtár, összesen közel 33.500 kötetes állománnyal, ingyenes internetes szolgáltatással és ingyenes Wifi hozzáféréssel. A Művelődési Ház rendszeresen szervez térítésmentes kulturális programokat minden korosztály részére. Különböző ismeretterjesztő előadásokat (a zeneművészettől a kertészetig), hagyományörző foglalkozásokat, író-olvasó találkozókat tartanak. Kiemelten fontosak a Magyar Költészet Napja és a Gyermek Világnapja alkalmából szervezett programok.

A TOP pályázati rendszer keretében az önkormányzat az Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár bővítésére és felújítására nyújtott be pályázatot „Energetikai korszerűsítés Nyergesújfalu” címmel, melyet sikeresen bíráltak el, 128 millió Ft-ot fordíthat a művelődési ház korszerűbbé tételére. Ezen kívül az önkormányzat 2016-ban pályázatot nyújtott be az „Adóssághozzájárulásban nem részesült települések támogatása” megnevezésű felhívásra, melynek keretében 181 millió Ft támogatásban részesült. A pályázati cél az Ady Endre Művelődési Ház és Könyvtár színház termének a felújítása. Reményeink szerint a felújítást követően az intézmény ismét központi szerepet tud majd betölteni a településen élő minden korosztály számára a szabadidő hasznos eltöltésében.

Térségi Közösségi Ház

A "Térségi Közösségi Ház Nyergesújfalu" című projekt keretében Nyergesújfalu "legálmosabb" részén európai színvonalú épületgyűjtést hoztak létre. A volt Alkotmány Mozi épületét újjáépítették, a mellette lévő ABC-t lebontották, helyén és az emlékmű környékén közparkot alakítottak ki. Az épület és környéke funkcióváltással újra a közösség célpontja lett. 2015 szeptemberétől pályázat útján létrehozott art-mozi is működik az épületben, mely 3D-s filmekkel várja a látogatókat.

Kernstok Galéria

A városháza építéskor 1998-ban az önkormányzat korszerű galéria kialakítását kezdeményezte, elsősorban a helyi, környékbeli festőművészek műveinek bemutatására. A galéria két állandónak tekinthető kiállításának anyaga ízelítőt ad Nyergesújfalu rendkívül gazdag és értékes XX. századi művészeti hagyományaiból. Az egyik tárlaton Kernstok Károly művei, a másikon Kernstok Károly, Nyergesi János, Nyergesi István, Vecsési Sándor, Kóthay Ernő, Takács Gyula és Szalai Zoltán alkotásai szerepelnek. Évente több időszaki kiállításnak ad helyet a terem.

Nyergesi János Emlékház és Tájház

1996. augusztus 20-án, a millicentenáriumi ünnepek keretében nyílt meg Nyergesújfalu helytörténeti múzeuma és tájháza a neves nyergesi festőművész, Nyergesi János végakarátának megfelelően a Nyergesi János emlékházban. A múzeum létrehozására Nyergesújfalu Baráti Köre irányításával összefogott Nyergesújfalu Város Önkormányzata, a nyugdíjasok Barátság Klubja, az esztergomi Balassi Bálint Múzeum, a Komárom-Esztergom Megyei Levéltár, a Napsugár Nemzetiségi Óvoda és sok-sok nyergesi állampolgár. A helytörténeti részben megismerhetik a település tárgyi és írásos emlékeit a kőkorszaktól napjainkig. Külön tárlókban kapott helyet a kőkorszak, a bronzkor, a római kor, a török megszállás, a Rákóczi-szabadságharc, a millennium, a világháborúk, a nyergesi kőfaragók, az oktatásügy, térképek, okiratok, pénzek, testvérvárosok. Egy szobában és az udvaron helyezték el a XVII-XVIII. században betelepített németek mindennapi életét bemutató bútorokat, használati tárgyakat, szerszámokat, ruhákat. Az emeleti műteremben Nyergesi János és Nyergesi István képei szobrai és munkásságuk egyéb relikviái tekinthetők meg.

2021 novemberében Nyergesújfalu Város Önkormányzata sikeres pályatatot adott be a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. által kiírt „*Nemzetiségi célú beruházási, felújítási és karbantartási tevékenységek 2022. évi költségvetési támogatására, Nyergesi János Emlékház és Tájház közösségi tereinek rekonstrukciója*” címmel. Az elnyert támogatás összegét Nyergesújfalu Város Önkormányzatának Képviselő-testülete jelentős összeggel kiegészítette, így egy minden igénynek megfelelő többfunkciós közösségi térére szépül Nyergesi János festőművész egykori lakhelye. A ház kívülről pár évvel ezelőtt már felújításra került, most a pályázat segítségével a belső terek kerülnek sorra.

Kernstok-villa

Városunkra tekintve a felszínes szemlélő elsősorban az iparra, esetleg a borra, a borospincékre gondol. Azonban Nyergesújfalu a Duna partján, a Dunántúli-középhegység „dombjainak” lábánál, gyönyörű környezetben fekszik, így sok művész, gondolkodó, költő és író élt, vagy időzött itt, mivel inspiráló környezetre és olyan érzetekre leltek, melyek alkotó tevékenységük elengedhetetlen alkotóelemeivé váltak. Nyergesújfalu tehát gazdag művészeti örökségben. Büszkék vagyunk Kernstok Károlyra, a Duna festőjére, aki a XX. század egyik legjelentősebb festőművésze. Hajdani villája a város szívében, a főutcán áll. Itt alkotott Derkovits Gyula vezetésével 1919 nyarán a Harisközi művésziskola mintegy húsz növendéke. A Kernstok-villa mintegy két évtizede került az önkormányzat tulajdonába, és vált műemlékké. Azóta a Képviselő-testületek célkitűzése volt, hogy az épületet korábbi rendeltetésének megtartásával megújítsa, ezzel együtt új, de történeti és művészeti jellegéhez kapcsolódó funkciókat társítson az épülethez, kiállítótermet, civileket befogadó alkotóházat és pihenőparkot alakítson ki. 2021 márciusában indultak el a villa felújítási munkálatai és 2022 májusában adták át a közösség számára.

Civilek Háza

Szintén a közösségi élet színtere városunkban. Állandó helyet biztosít több rendezvénynek, szakkörnek, a civil szervezetek összejöveteleinek központi helyszíne.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Általánosságban elmondható, hogy az emberek társadalmi együttélése azért lehetséges, mert nagy többségük alkalmazkodik az adott társadalomban elfogadott normákhoz, viselkedési szabályokhoz. Sokféle normarendszer él egymás mellett a társadalomban, így városunkban is. Etnikai konfliktusokkal és kezelésükkel kapcsolatban nem rendelkezünk releváns adatokkal.

Bűnügyi helyzet:

A város közigazgatási területén a rendőri eljárásban regisztrált bűncselekmények száma 2020-ban 64 bűncselekmény volt, míg 2021-ben 66 eset történt. Ez 3 %-os növekedést jelent. Kiemelten kezelt bűncselekmény a városban 2020-ban 31 esetben fordult elő, míg 2021. évben 32 eset történt. Közrendvédelmi szempontból a település nem tartozik a veszélyeztetett területek közé. Városunkban a járőrszolgálat mellett az állandó rendőri jelenlét is biztosított.

A Covid-19 világjárvány miatt bevezetett intézkedések az iskolák működését is meghatározták., így a bűnmegelőzési előadó is korlátozott számban tarthatott csak iskolai előadásokat. Településünkön a Polgárőrség megszűnt, azonban térfigyelő rendszer működik, ami pozitív hatással van a lakosság szubjektív közbiztonság érzetére.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A városban több civil szervezet és egyházi szervezet is működik. Az adományozásnak már hagyományai vannak, melynek szervezésében a Magyar Vöröskereszt Nyergesújfalui Szervezete és a Szent Mihály Plébánia Caritas Csoportja vállal nagy szerepet.

A helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai között az önkéntes munka - mint fogalom - nem ismert eléggé, ezért szükséges a város lakossága körében annak megismertetése, elismertetése és ösztönzése az ilyen jellegű tevékenységre.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Nyergesújfalun 2005-ben alakult meg a Német Nemzetiségi Önkormányzat. Legfontosabb céljuk, feladatuk, hogy képviseljék a Nyergesújfalu területén élő német nemzetiségű lakosság érdekeit, biztosítsa jogait, elősegítse az itt élő német közösség nemzeti identitásának megőrzését, járuljon hozzá az anyanyelv használatához, segítse elő a kulturális autonómia megvalósulását a német közösség körében, közvetítse a többségi társadalomnak a német kulturális értékeket, támogassa a Napsugár Óvoda és a Bóbita Óvoda nemzetiségi nevelését, valamint a Kernstok Károly Általános Iskolában folyó német nyelvi oktatást. Ezen kívül a Zafféry Károly Szalézi Középiskola német nemzetiségi rendezvényeit, segítse a város németországi partnerkapcsolatainak ápolását, fejlesztését.

Célja továbbá, hogy felkutassa a régi hagyományokat, megőrizze, bemutassa és továbbadja a fiatalok részére. Városunkban működnek nemzetiségi civil szervezetek:

- Barátságkör Egyesület (nyugdíjas klub énekkara és színjátszóköre),
- Altsteiner Kapelle Egyesület (fúvós zenekar)
- Német Nemzetiségi Dalkör

Ezenkívül az iskolákban működik szakkör formájában nemzetiségi táncsoport, ahol a régi nemzetiségi táncokat elevenítik fel hagyományőrzés céljából.

Működésük által minden generációhoz eljutnak az itt élő őslakosok mindennapjainak és ünnepeinek hagyományai és szokásai.

A TOP-5.3.1-16-KO1-2017-00004 számú projekt keretében „Történetek a sublótból” címmel jelent meg egy kiadvány, amely Nyergesújfalu sváb közösségének hagyományairól és életmeséiről szól, ezen kívül különböző hagyományőrző programok valósultak meg, melyek keretében sváb ételek bemutatása a gyakorlatban (sütés-főzés), nemzetiségi délutánok, táncok, vetélkedők, hangverseny színesítették településünk kulturális életét.

2021-ben Nyergesújfalu Város Önkormányzata a Német Nemzetiségi Önkormányzattal karöltve pályázatot nyújtott be és nyert el a Nyergesi János Emlékház és Tájház közösségi tereinek felújítására, fűtésének korszerűsítésére.

Nemzetiségi Nap

A program az EFOP-1.5.2-16-2017-00020 kódszámú projekt által valósult meg. Három helyszínen voltak programok. A Polgármesteri Hivatal udvarán a német nemzetiségi Nyergesújfalui Napsugár Óvoda gyermekei táncoltak, énekeltek. Az Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár épületében a Német Nemzetiségi Dalkör lépett fel.

A Civilek Házában a Nyergesújfalu Roma Nemzetiségi Önkormányzata szervezett koncertet, táncos mulatságot.

Történetek a Nagyi konyhájából

2022 nyarán a „helyi identitás” pályázat keretei között egy igazán különleges projekt valósult meg. A szervezők alapgondolata az volt, hogy a hagyományos sváb recepteket és az ünnepek szokásait élvezhető, könnyen feldolgozható formában mutassák be a helyi lakosoknak, külön gondolva a fiatal generációra. Ennek érdekében egy 4 részes sorozatot forgattak a Régió Tévé Esztergommal – melynek eredménye azonban több lett, mint egy egyszerű főzőműsor. A korabeli élet négy kiemelt eseményét dolgozták fel: a gazdasági élet ünnepeit, az esküvőt, a lakodalmat, valamint a farsangot elevenítették fel a résztvevők. Az izgalmas beszélgetések mellett az adott ünnepekörhöz kapcsolódó hagyományos sváb recepteket készítették el a hagyományőrök.

- e) helyi lakossági önszerveződések

Későbbiekben, a HEP 8. fejezetének a.) pontjában található erről információ.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

2014 októberében megalakult Nyergesújfalun a Roma Nemzetiségi Önkormányzat. Elnökével jó a kapcsolatunk, a romákat érintő kérdésekben rendszeresen egyeztetünk, kikérjük véleményüket a helyi rendeletek megalkotásakor, illetve egyedi esetekben is.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat minden évben természetbeni iskolakezdési támogatást nyújt a roma rászoruló gyermekek számára. Szintén minden évben díjazza a jól tanuló diákokat. Évente három-négy gyerek korának megfelelő, kb. 30.000 Ft értékű természetbeni támogatást kap.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A hátrányos helyzetű, nehéz anyagi körülmények között élő családok szabadidő eltöltése nem megfelelő	Többfunkciós közösségi terek kialakítása (játszótér, pihenőpark), intézmények látogatása, kulturális programokon való részvétel (hatékonyabb információátadás)
60 év feletti, veszélyeztetett korban lévő munkanélküliek magas aránya az álláskeresők közt	Idősebb korosztály problémáira specializált munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételük ösztönzése
Mélyszegénységben élők egészségügyi állapota	Egészségügyi vizsgálatok, prevenció- és szűrőprogramok népszerűsítése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Már születésünk, s talán fogantatásunk pillanatától esélyegyenlőtlenség állhat fenn, hiszen nem mindegy, hogy milyen családba születünk, hazánk keleti vagy nyugati térségében, tanyán, kis vagy nagy településen, kisvárosban, avagy nagyvárosban. Az esélyegyenlőségre ebben a helyzetben is törekedni kell, tehát a cél az, hogy mindenki egyenlő eséllyel jusson az ellátásokhoz, rendelkezzen a kellő információval, tisztában legyen vele hol érdeklődhet, tudja, milyen ellátások illetik meg, van-e választási lehetősége. Az ellátásokat hol igényelheti és az igénylésnek mi a módja. Az utóbbi években alkotott szociális vonatkozású jogszabályokban megvalósult a jogalkotó azon törekvése, hogy az irányelveknek megfelelő, egyenlő esélyeket biztosító jogszabályok szülessenek.

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség	3 643	3 872	7 515	48,48%	51,52%
0-2 évesek			216	2,87%	
0-14 éves	591	489	1 080	7,86%	6,51%
15-17 éves	107	118	225	1,42%	1,57%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A gyermekek veszélyeztetettségének okai: nevelési problémák, családi konfliktusok, gyermekek családon belüli bántalmazása, gyermekek fizikai, lelki és oktatási elhanyagolása, szülők, család életvitele, elégtelen lakáskörülmények, magatartás- vagy tanulási zavar.

A jelző rendszer megfelelően működött, 2021-ben 30 jelzés érkezett a Gyermekjóléti szolgálathoz.

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
	Fő	Fő
2016	10	38
2017	1	55
2018	11	33
2019	5	28
2020	13	48
2021	16	16

Forrás: TeIR, KSH Tstar, intézményi adatgyűjtés

2016. január 1-jén alakult meg Esztergomban a HÍD Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ, amely az Esztergomi Járásra kiterjedően látja el a gyermekvédelmi feladatokat. Konkrétan a súlyos veszélyeztetett helyzetben élő gyermekekre terjed ki a szakmai feladatuk. A védelembe vett gyermekekkel és családjaikkal végeznek szociális segítő munkát, illetve az esetmenedzserek koordinálják a szakmai tevékenységet a veszélyeztettség mielőbbi megszüntetése érdekében.

- b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

Az utóbbi évek év végi adatait vizsgálva a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok, illetve a családokban nevelkedő gyermekek számában jelentős csökkenés állapítható meg, mely az alábbi táblázatban jól követhető:

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
	Fő
2016	76
2017	46
2018	25
2019	14
2020	12
2021	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma évről-évre folyamatosan, jelentősen csökken, melynek fő oka, hogy az elmúlt években településünkön javultak a munkavállalói esélyek, csökkent a munkanélküliség. A különböző családi adókedvezmények bevezetésével, a minimálbér növelésével a családok jövedelme folyamatosan emelkedik, ezzel szemben a jogosultság feltételeként meghatározott jövedelemhatár hosszú évek óta változatlan. 2018. január 1-jétől emelkedett ugyan a jövedelemhatár, de ez semmilyen hatással nem volt a jogosultak számának emelkedésére. Jelenleg is folyamatosan csökken a számuk, akinek megszűnik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága, nem újítja meg kérelmét, feltehetően javultak a jövedelmi viszonyok a családban.

A Gyvt. 20/A. §-a szerint a települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel, a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra készétel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet utalvány formájában.

A támogatás alakulása

Időpont	Család	Jogosult gyermek (fő)
2016.12.31.	30	71
2017.12.31.	17	39
2018. 12.31.	9	20
2019. 12.31.	5	13
2020. 12.31.	4	8
2021. 12.31.	3	7

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

(2017-től 6.000 Ft/gyermek/alkalom)

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

A települési támogatás jogosultság feltételeit 2022. május 1-től a pénzügyi, természetbeni ellátások és a szociális alapszolgáltatások helyi szabályairól szóló 8/2019. (IV.30.) önkormányzati rendelet tartalmazza. Míg korábban a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás a gyermekekre tekintettel nyújtott segélyezési forma volt, addig a települési támogatás ezt külön nem nevesíti.

Települési támogatásban 2022-ben 160 fő részesült az alábbiak szerint:

	Támogatásban részesültek száma	A támogatásban részesültek közül gyermeket nevelők
Gyógyszer támogatás (rendszeres)	5	0
Lakhatási támogatás (rendszeres)	53	4
Rendkívüli támogatás (egy vagy több alkalommal)	89	8
Temetési támogatás	13	0

Újszülöttek támogatás

Városunk lakosságmegtartó erejének növelése, a kedvezőbb demográfiai mutatók elérése érdekében Nyergesújfalu Város Önkormányzati Képviselő-testülete minden újszülött gyermek részére - akinek születésekor a lakcímnnyilvántartásba nyergesújfalusi lakóhely kerül bejegyzésre és szülei életvitelszerűen Nyergesújfalun élnek - 2022. október 1-jétől 30.000 Ft összegű pénzbeli támogatást biztosít, ezzel csökkentve a gyermek születésekor a családra nehezedő anyagi terheket.

Születési támogatásban részesülők száma (fő)					
2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
49	47	57	59	59	50

Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázat

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételének támogatása. Az ösztöndíj pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál: a települési önkormányzat és a megyei önkormányzat által nyújtott támogatás, valamint a felsőoktatási intézményi támogatás. Nyergesújfalu Város Önkormányzati Képviselő-testülete az elmúlt évekhez hasonlóan csatlakozott a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázat 2023. évi fordulójához. Az alábbi táblázat jól szemlélteti, hogy a pályázók létszáma az elmúlt években csökkenő tendenciát mutat.

Ösztöndíjban részesülők száma (fő)					
2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
23	30	29	22	14	13

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	32	21	53
2017	26	20	46
2018	23	18	41
2019	21	18	39
2020	21	19	40
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Városunkban a gyermekétkeztetést – közbeszerzés eredményeként – már évek óta a tatabányai Kölyök Kft. biztosítja.

Az általános iskolában a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül 2021-ben havonta átlagosan 3 gyermek vette igénybe az ingyenes étkeztést.

Az óvodákban több jogszabályi feltétel megléte esetén is ingyenes lehet az étkezés (pl. a szülők önkéntes jövedelemnyilatkozata alapján, tartós beteg gyermek, három vagy többgyermekes családban élő gyermek, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság), ezért a szülők nem járják végig a hivatali utat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultság megállapításáért, hanem az egyszerűbb lehetőséget választják és a jövedelemnyilatkozat alapján veszik igénybe az ingyenes étkeztetést.

Szülői nyilatkozat és egyéb jogszabályi feltétel alapján a bölcsődében és az óvodákban 2021-ben havonta átlagosan ingyenes étkeztetést igénybe vevő gyermekek száma:

Intézmény	Ingyenes étkezők havi átlagos száma (fő)	ebből rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult (fő)
Bóbita Óvoda Május 1. téri épület	56	0
Eterniti telephely	25	0
bölcsőde	13	0
Benedek Elek Óvoda	61	0
Napsugár Óvoda	50	0

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A Napsugár Óvodába 2022 szeptemberétől járnak ukrán állampolgárságú gyerekek (5 fő). Egy gyermek és szülei kivételével sem a gyerekek, sem szülei nem beszélnek magyarul. Így a kommunikáció nehézkes, sokszor tolmács segítségét igényli. Az ukrán szülőknek fogadó órát szerveztek, ahol a felmerült kérdéseket és az óvodába járás szabályait, házirendjét átbeszélték és ismertették a tervezett programokat. Az együttműködés során mindenki nyitottan áll a helyzethez. A gyermekek közül van, aki könnyedén bekapcsolódott az óvodai életbe, már sok mindent megért magyarul és válaszolni is próbálkozik. A kisebbek befogadása kissé nehezebb a betegségek okozta hiányzások miatt.

A szabályozásoknak megfelelően a Magyarországra érkezett ukrán, vagy kettős (ukrán-magyar) állampolgárokat fogadtak a Kernstok Károly Általános Iskolában. Az első tanulók (3 fő) már 2020 májusában jelentkeztek, 2020. szeptember 1-től heti 5 órában felzárkóztatást biztosítanak ukrán-magyar nyelvoktatás, korrepetálás keretében. Jelenleg ezt 10 tanuló veszi igénybe. A tanulók nappali rendszerben integráltan tanulnak a többi diákkal együtt, az értékelés során a nyelvi nehézségeket figyelembe veszik. Céljuk a tanév végéig közös szintre hozni a tanulókat.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nincs tudomásunk róla.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	2	n.a.	253
2018	3	n.a.	227
2019	3	n.a.	223
2020	3	n.a.	221
2021	3	n.a.	219

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Városunkban 2 védőnői körzet van, ezen kívül egy főállású iskola és ifjúság egészségügyi védőnő.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma 0-18 éves (fő)	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma 19 éves (fő)
	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	3	2	1365	62
2018	0	3	2	1374	63
2019	0	3	2	1383	71
2020	0	3	2	1372	82
2021	0	3	2	1383	62

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Nyergesújfalun 2 gyermek háziorvosi körzet van, betöltetlen státusz nincs. A gyermekek szakorvosi ellátáshoz az OEP által kijelölt területi ellátási kötelezettség szerinti intézményben jutnak.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A gyogyepedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás pedagógiai szakszolgálati feladat. A KEM Pedagógiai Szakszolgálat Esztergomi Tagintézmény Nyergesújfalui Telephelye nyújt ilyen jellegű szolgáltatást, a 0-3 éves korú gyermekek számára. (A fejlesztő nevelés bekerülésével ez kitolódhat 6 éves korig.) A 3 évesnél idősebb korú sajátos nevelési igényű gyermekek számára szükséges habilitációs, rehabilitációs foglalkozás megszervezése a nevelést-oktatást végző intézmény feladata.

Jelenleg egy **családi napközi** működik a településen, ahol a férőhelyek száma 5 fő. Speciálisan kicsik számára alakították ki, maximum 3 éves korig fogadnak gyermekeket. A családi napközi elsősorban a munkát vállaló szülők számára ad lehetőséget kisgyermekük ellenőrzött körülmények között történő napközbeni elhelyezésére. A napközi családias környezetben biztosít a gyermekek korának és egyéniségének megfelelő gondozást, nevelést, foglalkozást, felügyeletet és étkezést.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

A gyermekjóléti alapellátások közül a Bóbita Óvoda Május 1. téri épületében 26, az eterniti telephelyen 12 férőhelyes bölcsődénk működik, valamint családsegítő és gyermekjóléti szolgálatunk van. A Kuckó Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat társulási formában működik. A gesztor önkormányzat Lábatlan, a további települések: Nyergesújfalu, Bajót, Süttő, Nagysáp. A gyermekjóléti szolgálat törvényi feladataiból adódóan működteti a jelzőrendszert, amely a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésére szolgál. Így szoros kapcsolatot tart fenn a város nevelési-oktatási intézményeivel, rendőrséggel, gyámhivatallal, járási hivatal foglalkoztatási osztályával, védőnői szolgálattal, a pedagógiai szakszolgálatl.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul az egyének, a családok, valamint a különböző közösségi csoportok jólétéhez és fejlődéséhez, továbbá a szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz.

- e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	26	35
2017	26	40
2018	26	40
2019	26	43
2020	38	45
2021	38	48

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0.	5	n.a.	0	0	26	35
2017	0	0	5	7	0	0	26	40
2018	0	0	5	6	0	0	26	40
2019	0	0	5	4	0	0	26	43
2020	0	0	5	0	0	0	38	45
2021	0	0	5	0	0	0	38	48

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

A gyámhatóság feladat- és hatáskörét a települési önkormányzat jegyzője, a járási gyámhivatal, valamint a szociális és gyámhivatal gyakorolja.

A gyermekvédelem területén a jegyzői gyámügy többek között gyámhatósági ügyekben kérésre környeztanulmányt készít, adatszolgáltatást teljesít. Megállapítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását.

A járási gyámhivatal a gyermekek védelme érdekében dönt az ideiglenes hatályú elhelyezésről, átmeneti nevelésbe vételről, tartós nevelésbe vételről, védelembe vételéről, örökbe fogadásáról, családba fogadásáról stb. (A felsorolás a teljesség igénye nélkül készült. A gyámhatóság feladatait a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006.(XII.23.) Kormányrendelet tartalmazza.)

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A krízishelyzetben a gyermekek, vagy szüleik által igénybe vehető szolgáltatások: a szociális válsághelyzetbe került várandós anyák gondozása, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, települési támogatásokra való jogosultság, iskolai étkeztetés, gyógyszer-támogatás, természetbeni települési támogatás pl. tűzifa formájában.

Krízishelyzet esetén a Nevelőszülői Hálózatot lehet igénybe venni, a nevelőszülőt a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala jelöli ki. Esztergomban a Máltai Szeretetszolgálat működtet egy családok átmeneti otthonát.

A krízishelyzetben lévő 3-18 éves gyermek/tanuló és szülei, pedagógusai számára a Pedagógiai Szakszolgálat pszichológiai tanácsadást, támogatást, terápiát biztosít (a nappali tagozaton folytatott tanulmányok végéig).

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A diákok tanórán kívül eltöltött ideje a „szabadidő”. Ez a kifejezés nem a legszerencsésebb, hiszen napjaink rohanó világában ennek, az iskolán kívül eltöltött időnek nagy részét a házi feladatok elkészítése, a következő napra való felkészülés, valamint a különórákon való részvétel tölti ki. Ez nem meglepő, mivel a továbbtanulás szempontjából a diáknak érdeke az egész napos tanulás, minden előnyével és hátrányával együtt.

A városban élő gyermekek által a közoktatási intézményrendszeren keresztül elérhető egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programjai:

A Szabolcsi Bence Alapfokú Művészeti Iskola zeneművészeti oktatást, továbbá tehetséggondozást, differenciált készség- és képességfejlesztést folytat. Az intézmény szolgáltatásai minden gyermek számára egyenlő eséllyel elérhetőek.

A Kernstok Károly Általános Iskola szakkörök formájában biztosítja a gyermekek számára a sport, képző-művészeti, idegen nyelvi tanórán kívüli képzést, tehetséggondozást.

Nyergesújfalun az alábbi egyesületek biztosítanak lehetőséget a versenysport és az utánpótlás nevelés terén a gyermekek sporttevékenységére:

- Nyergesújfalu SE (futball)
- Nyergesújfalui Kick-boksz SE
- Nyergesújfalu Városi SE (sakk, teke, természetjárók)
- Zoltek Kajak Kenu Nyergesújfalu SE
- Fut a Nyerges Sport Egyesület
- Nyergesújfalui Négy Égtáj Túra- és Szabadidő Sportegyesület
- Eternit SE (ping-pong)
- Öreg-kő Lovasai Egyesület
- Aikido Sportegyesület

Az egészségfejlesztési programok a köznevelési intézmények nevelési programjaiban erőteljes hangsúllyal szerepelnek.

Nyergesújfalu Város Önkormányzata 2012-től biztosítja a **nyári napközi** lehetőségét elsősorban a hátrányos helyzetű gyermekek számára, hogy minél kevesebb csellengő, felügyelet nélküli gyermek legyen a városban. Pedagógusok felügyelete mellett tartalmas szabadidő eltöltésére van lehetősége a gyermekeknek.

Zafféry Károly Szalézi Középiskola minden év júniusában két hét időtartamban Oratóriumot szervez, mely a település minden érdeklődő gyermeke előtt nyitva áll. Az érdeklődés évről-évre nő, népszerű a városban élő családok körében.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A tanév, illetve nevelési év folyamán az általános iskolákban, az óvodában és bölcsődében biztosított a gyermekek étkeztetése. A gyermekek étkeztetését, az egészséges táplálkozás feltételeit a tatabányai Kölyök Kft. biztosítja. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult óvodás és 1-8. osztályos gyermekek ingyenesen, felsőbb osztályosok 50 %-os térítési díj kedvezménnyel vehetik igénybe az étkeztetést. Az óvodákban több jogszabályi feltétel megléte esetén is ingyenes lehet az étkezés (pl. a szülők önkéntes jövedelemnyilatkozata alapján, tartós beteg gyermek, három vagy többgyermekes családban élő gyermek, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság) ezért a szülők nem járják végig a hivatali utat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultság megállapításáért, hanem az egyszerűbb lehetőséget választják és a jövedelemnyilatkozat alapján veszik igénybe az ingyenes étkeztetést.

A nyári napközi idején a gyermekek ellátását az Ászok Vendéglő biztosítja.

- j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Mind a Tagiskolában, mind annak Telephelyén a teljes intézményegységet, szülőket megmozgató programelem a Falukarácsony, a Tagiskolában pedig a tavasszal megrendezett Családi Sportnap. A Városházán évente Advent váró rendezvényt tartanak különböző gyermekprogramokkal. Városunkban minden évben megrendezik a Vöröskereszt közreműködésével a Gyermeknapot.

- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos megkülönböztetésről és a gyermekek jogellenes elkülönítéséről nincsenek információink. A bölcsőde, az óvoda és az iskola, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi-, továbbá a családsegítő szolgáltatások és juttatások segítik a hátrányos helyzetbe került és SNI gyermekek, gyermekes családok életkörülményeinek mielőbbi javulását és a gyermekek egészséges fejlődését a gyermekek érdekeit és esélyegyenlőségét tartva szem előtt. Szükséges esetekben a gyermekek és tanulók megkapják a megfelelő szakmai támogatást.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A Kuckó Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat hátránykompenzáló szolgáltatásai (pl. támogató szolgálat) nagyban hozzájárulnak fogyatékkal élő gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből és eseti gondozásból áll, ami a fogyatékkal élő gyermekek érdekeit, minőségibb életvitelét és fejlődését szolgálják.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül
	Fő	Fő	%
2016	274	1	0,36
2017	289	2	0,69
2018	292	2	0,68
2019	287	0	0,00
2020	283	0	0,00
2021	310	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban*	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül
	Fő	Fő	%
2016	571	34	5,95
2017	568	24	4,23
2018	584	23	3,94
2019	568	9	1,58
2020	564	6	1,06
2021	576	12	2,08

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

*Nyergesújfalu és Bajót Önkormányzata közti Közoktatási megállapodás alapján a bajóti felső tagozatos gyerekek az eterniti városrészben található Nyergesújfalui Kernstok Károly Általános Iskola Tagiskolája intézményegységbe járnak (Babits M. u. 13).

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulóknak viszonyítva	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	12	4	0	n.a.	0	n.a.
2017	11	3	0	n.a.	0	n.a.
2018	9	3	0	n.a.	0	n.a.
2019	9	3	0	n.a.	0	n.a.
2020	2	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	2	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma
	fő	fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll: a szülő, a családba fogadó gyám alacsony (alapfokú) iskolai végzettsége, vagy alacsony foglalkoztatottsága, vagy az elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fenti három körülmény közül legalább kettő fennáll.

2021. december 31-i állapot szerint 7 rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek volt. A jegyző a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg (vagy azt követően) kérelemre – külön döntésben - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal megegyező időtartamra állapítja meg a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállását. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak számának folyamatos, jelentős csökkenésével egyenes arányban csökkent a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma is. 2022. december 31-én városunkban se hátrányos, se halmozottan hátrányos helyzetű gyermek nem volt.

Az intézmények kiemelt hangsúlyt fektetnek a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek felismerésére (sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő, kiemelten tehetséges, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek).

Nagyon fontos az ágazatközi együttműködés szerepe abban, hogy a felismerést követően a gyermekek, mihamarabb a megfelelő ellátáshoz juthassanak.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek ellátását a pedagógiai szakszolgálat szakemberei végzik.

A szakértői véleménnyel rendelkező beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek pedagógiai célú rehabilitációja:

- az óvodás korú gyermekek fejlesztése ambuláns formában történik a pedagógiai szakszolgálatnál a szülő együttműködésével,
- az iskolás gyermekek ellátása helyben történik az iskolájukban.

2013-tól a fenntartóváltás óta a Nyergesújfalu Pedagógiai Szakszolgálat a KEM Pedagógiai Szakszolgálat Esztergomi Tagintézményének telephelyeként működik. Az Esztergomi Tagintézményben jelenleg ellátott tevékenységek:

- gyógypedagógiai tanácsadás,
- korai fejlesztés és gondozás,
- konduktív pedagógiai ellátás,
- szakértői bizottsági tevékenység,
- nevelési tanácsadás,
- logopédiai ellátás,
- gyógytestnevelés,
- tehetséggondozás.

A pedagógiai szakszolgálat feladata a kiemelten tehetséges gyermekek gondozása: a tehetség felismerése, tehetséggondozás, javaslat tehetségprogramba történő bekapcsolódásba.

Szakértői vizsgálat előtt a szülő a Szakértői vélemény iránti kérelmében nyilatkozhat arról, hogy a vizsgálaton szakszolgálati esélyegyenlőségi szakértő jelenlétét kéri gyermeke halmozottan hátrányos helyzetére való tekintettel.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nagy részének a nevelése-oktatása a város nevelési-oktatási intézményeiben történik integrált formában. Az óvodás és iskolás gyermekek pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs óráit az intézményük biztosítja. Az óvodákban ez megbízási szerződéssel valósul meg, az iskolának van saját főállású gyógypedagógusa.

Nyergesújfalu Város Önkormányzata támogathatónak ítéli meg minden olyan feladatellátási formát, amely a sérült gyermekek integrációját helyben oldja meg. Környékünkéről azok a speciális nevelési szükségletű gyermekek, akiknek a nevelése-oktatása integrált formában nem valósítható meg, az Esztergomi Montágh Imre EGYMI, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskolába járnak.

A Kuckó Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat Támogató szolgálata biztosítja a napi rendszeres szállítást.

- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Óvoda:

Nyergesújfalu Város Önkormányzata fenntartásában 2015. augusztus 1-jétől ismét önálló köznevelési intézményként működnek óvodáink az alábbiak szerint:

1. Nyergesújfalu Bóbita Óvoda és Bölcsőde, melynek telephelyeként működik a Nyergesújfalu Bóbita Óvoda és Bölcsőde Óvoda utcai Telephelye
2. Nyergesújfalu Benedek Elek Óvoda
3. Nyergesújfalu Napsugár Óvoda

Óvodai szakmai változások, fejlesztések:

A fejlesztés célja a kompetencia alapú oktatás minél szélesebb körben való elterjesztése, a képességek, készségek fejlesztése, ami az alkalmazás-képes tudást helyezi középpontba. Ennek egyik elengedhetetlen feltétele a pedagógiai módszertani kultúra megújítása, melynek érdekében támogatott továbbképzéseken vesznek részt az óvodapedagógusok.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvodák száma	3	
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	5	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	365	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	15	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	5:30	17:00
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	20	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	31.	2
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	31	2
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gonozónő	15	0
Kisegítő személyzet	7	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	15	360	4	274	0	0	18
2017	n.a.	15	360	4	289	0	0	19
2018	n.a.	15	365	4	292	0	0	19
2019	n.a.	15	363	4	287	0	0	19
2020	n.a.	15	363	4	283	0	0	19
2021	n.a.	15	365	4	310	0.	0	21

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanuló száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban
	db	db	db	fő	%
2016	0	29	2	19,69	18,91
2017	0	30	2	18,93	20,25
2018	0	30	2	19,47	19,69
2019	0	29	2	19,59	15,85
2020	0	28	2	20,14	18,44
2021	0	28	2	20,57	17,18

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2016	94
2017	81
2018	92
2019	100
2020	97
2021	68

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fenntartóváltás óta (2013.) a Pedagógiai Szakszolgálat egyik munkatársa az Esztergomi Montágh Imre EGYMI, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola és Készségfejlesztő Iskola állományába került át, azonban utazó gyógypedagógusként teljes munkaidőben az intézmény sajátos nevelési igényű (SNI) tanulóinak rehabilitációs-rehabilitációs fejlesztését végzi. Az ő tevékenysége azonban nem fedi le az intézmény teljes SNI-s ellátásának szükségletét, az elmúlt években a szakszolgálat munkatársai külön megbízási szerződéssel teljesítették ezt a feladatot – a 2018/2019-es tanévtől lehetőség nyílt félállásban, közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatni egy gyógypedagógust az SNI-s feladatokra, jelenleg is részt vesznek gyógypedagógiai képzésen továbbképzésen. Gyógypedagóguskénti alkalmazásukat csak a tanító/tanári státuszuk terhére tudnánk lehetővé tenni. A Tagiskola az Esztergomi Tankerület által kijelölt intézmény lett az autizmus/ADHD diagnózissal rendelkező tanulók felvétele számára. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő tanulók ellátását továbbra is a Pedagógiai Szakszolgálat gyógypedagógusai végzik a 6. évfolyam végéig. 7-8. évfolyamon az iskola szaktanárai végzik a további fejlesztést, felzárkóztatást.

2021. januárjától 1 fő iskolapszichológus is segíti az iskola tanulóit, a családok felé konzultációt és tanácsadást biztosít Székhelyen 3, Tagiskolában heti 1, Tagiskola telephelyén kéthetente 1 alkalommal.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Szakértői vélemény iránti kérelmében a szülő nyilatkozhat arról, hogy a vizsgálaton szakszolgálati esélyegyenlőségi szakértő jelenlétét kéri halmozottan hátrányos helyzetére való tekintettel.

A tagintézményben és telephelyén elindult egy önszegregációs folyamat: a bajóti gyerekek egy részét már óvodába Nyergesújfaluba hordják, iskolába a székhelyre íratják; a Bajóton alsó tagozatot végző tanulók egy része a székhelyen az emelt szintű oktatást vagy a helyi szalézi gimnázium nyolcosztályos képzését célozza meg. (A székhelyen az utóbbi években minden tanévben nő a létszám - közel a 10 %-ot /a demográfiai és a kötelező iskoláztatás szabályainak változása miatt az utóbbi években +/- kilengések mutatkoznak attól függően, hogy mennyi tanulót „tartanak vissza” az óvodák) -, míg a tagintézményben és telephelyén folyamatosan csökken – az összlétszám stagnál.)

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

A székhelyen és a tagiskolában, illetve annak telephelyén az oktatás hatékonyságában jelentős különbség mutatkozik: a 2020-21-es tanév végén az iskolaátlag 4,19 volt, ami a székhelyen tanulók 4,31 átlagából, valamint a tagiskola és a tagiskola telephelyén tanulók 4,01 átlagából tevődik össze.

A tagintézményben és telephelyén nem ritka az igazolatlan hiányzás, a deviáns magatartás. A tagintézményben jelentős a lemorzsolódásban veszélyeztetett tanulók aránya (a 2021/22-es tanév második félévében 18,57, a Székhelyen: 4,6%).

- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	0
2017	n.a.	n.a.	n.a.	0
2018	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A Nyergesújfalui Kernstok Károly Általános Iskola stratégiai változást határozott el az intézményben az oktatás terén. A változtatásra az intézmény véleménye szerint az elvándorlás miatt van szükség (a gyerekeket a szülők elviszik a nyolcosztályos gimnáziumokba, többnyire a Nyergesújfalun található Zafféry Károly Szalézi Középiskolába), melynek oka a devianciától való menekülés, különösen a tagintézmény és a telephely vonatkozásában.

A 2012/2013-as tanévben elindult az emelt óraszámú oktatást, mely matematikából váltotta be a hozzá fűzött reményeket: az elmúlt időszakban minden tanévben elérték a megyei 1-6. helyezést

valamelyikét a Bolyai Matematikai Csapatversenyen; szép teljesítményt nyújtottak a tanulók a Zrínyi Ilona Matematikaversenyen (országos döntős tanuló is volt) és az Alapműveleti Matematikaversenyen.

Emelt óraszámú oktatás nélkül, tehetséggondozó szakkörben készülve megyei első, sőt országos első helyezést értek el az iskola tanulói a Bolyai Anyanyelvi Csapatversenyen, több évben volt országos döntősük a Lila Vegyész Bajnokságon.

Hetedik-nyolcadik osztályos, német nemzetiségi tanterv szerint haladó tanulóik közül – a német kisebbségi önkormányzat anyagi támogatásával - sokan tettek Junior nyelvvizsgát. Több tanuló DSD szintű vizsgát is sikerrel teljesítette.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 250 tanulónként biztosít egy pedagógiai asszisztent, ez alapján az intézményben ebben a munkakörben két főt foglalkoztattak: egyiket a székhelyen, másikat a tagintézményben. A 2017/2018-as tanévtől kezdve egy pedagógus státuszú pedagógiai asszisztensre váltottak, így a tagiskolában a közel 100 tanulóra 2 pedagógiai asszisztens jut, ez a magatartási problémák kezelésében, az oktató-nevelő munka támogatásában érezhető segítség.

A 2021-22-es tanévben 4 osztálynak volt lehetősége részt venni a Határtalanul programban, két osztály pedig az Erzsébet-tábor lehetőségét kihasználva jutott el a Balatonra, a 2022-23-as tanévben már szeptember hónapban szintén két osztály vett részt ezen a háromnapos programon.

Jelenleg is zajlik az EFOP 3.1.5-16-2016-00001 „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása” projekt utánkövetési feladatainak végrehajtása.

Az iskolaépület építkezésberuházása jelentős csúszással valósul meg, ezek a körülmények nem kedvezőek az oktatás számára.

Sajnos az úszásoktatás lehetősége már csak a Székhely számára biztosított, mivel a Tagiskola és a Tagintézmény Telephelye számára már nem tudják finanszírozni a tanulók utaztatását 2020. szeptemberének végétől. Reméljük ez az állapot csak átmeneti lesz.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az iskolai lemorzsolódásban veszélyeztetettek számának csökkentése	- családsegítő szolgálat intenzívebb jelenléte, támogatása - szociális munkás státusz
Digitális felszereltség fejlesztése (szaktantermek)	IKT eszközök beszerzése pályázat útján
Előregedő pedagóguskar	Kapcsolat felvétele felsőfokú szakképző intézményekkel, szolgálati lakások biztosítása kezdő pedagógusok számára

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék, minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében. A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik az egyenlő bánásmód követelményéről a munkabérezéssel és munkaviszonnyal kapcsolatban, amikor kimondja, hogy a munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

A rendelkezésre álló adatokat megvizsgálva, láthatjuk, hogy a település összlakosságának 51,52 %-a nő (3872 fő), ebből a női lakosok több, mint fele (2358 fő) 18-65 éves, aktív korú.

A nemek egyenlősége vizsgálata kapcsán az önkormányzat és intézményei – hasonlóan a fogyatékos célcsoporthoz - rendkívül kevés adattal rendelkezik. A nők és férfiak közötti egyenlőség vizsgálatához azonban a lehető legrészletesebb adatok, információk szükségesek az önkormányzat tevékenysége szempontjából releváns területeken és témakörökben. A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni. Sokszor maguk a nők – különösen, ha vezető pozíciót töltenek be – tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakkal szemben.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

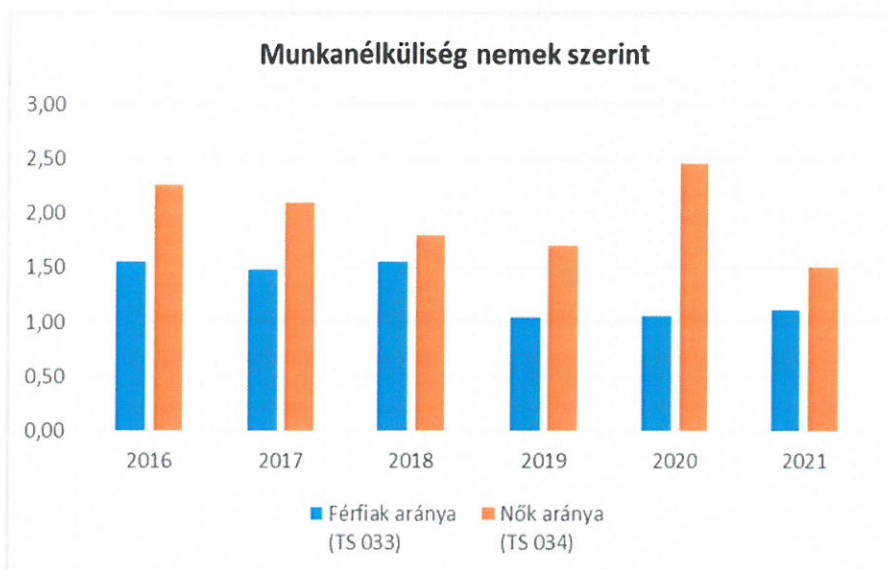
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A munkavállalóknak nemüktől függetlenül joguk van ahhoz, hogy egyenlő értékű munkáért egyenlő bért kapjanak. A két nemet az egyenlő versenyfeltételek biztosítása mellett egyenlő bánásmód is megilleti. Az egyenlő bánásmód elve garantálja a diszkrimináció tilalmát, vagyis a hátrányos megkülönböztetéstől mentes életet.

A női esélyegyenlőség érdekében fontosak a nőkre szabott foglalkoztatási programok, a családbarát munkahelyek, a gyermekvédelmi és gyermekjóléti szolgáltatások, a 0-3 éves korosztály napközbeni felügyeletének biztosítása (bölcsőde, családi napközi), a szociális biztonsági rendszerek megfelelő kialakítása (betegség, rokkantság, időskor, üzemi baleset vagy foglalkoztatási betegség esetén, munkanélküliség elleni védelem), a szülői szabadság biztosítása, a gyermeket váró nők, a gyermekágyas és szoptató anyák munkahelyi biztonsága.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
	%	%	%
2016	1,55	2,26	1,91%
2017	1,49	2,1	1,80%
2018	1,55	1,8	1,68%
2019	1,05	1,7	1,38%
2020	1,06	2,46	1,76%
2021	1,12	1,51	1,32%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

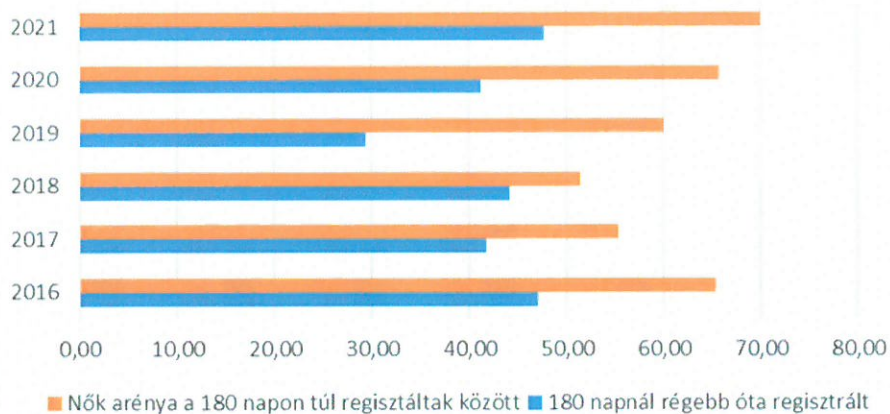
A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők között 2020-ban volt a legmagasabb (2,46 %) a nők aránya, ami ez előző évhez képest 0,75 %-os emelkedést jelent. Oka feltételezhetően a koronavírus járvány megjelenése, ami 2019 év végén jelent meg hazánkban. Ha összehasonlítjuk a két nem arányait akkor azt látjuk, hogy a nők jelenleg nagyobb mértékben érintettek a tartós munkanélküliségben, mint a férfiak.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2016	46,94	65,22
2017	41,76	55,26
2018	44,05	51,35
2019	29,41	60
2020	41,18	65,71
2021	47,62	70

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszab ideje álláskeresők

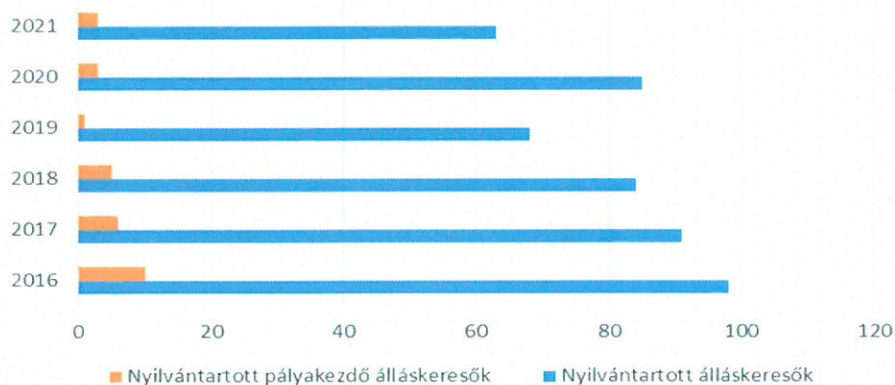

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
	fő	Fő
2016	98	10
2017	91	6
2018	84	5
2019	68	1
2020	85	3
2021	63	3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresők

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az utóbbi időben megnőtt a szakmunka iránti igény, amely elsősorban a férfiakat érinti. A foglalkoztatást segítő és képzési programok esetében kifejezetten nők számára meghirdetett programok kis számban indultak (pl. szociális ápoló, takarító, kertész). A nyilvántartott álláskereső részére térítésmentesen igénybe vehető képzéseket indított a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A munkaerőpiacon meghatározó tényező az iskolai végzettség. Az alacsony iskolai végzettségű nők komoly nehézségekkel szembesülnek a munka világában. Az iskolázatlanság mellett fokozhatja hátrányukat a munkatapasztalat hiánya, az idősebb életkor és a kisgyermekes családi háttér is. Ugyanakkor azt is meg kell említeni, hogy emelkedik a felsőfokú végzettséggel rendelkező nők aránya, azonban sok esetben iskolázottságuk, jobb tanulmányi eredményeik sem jelentenek előnyt a munkaerő-piacon, ott továbbra is hátrányban vannak a férfiakkal szemben. Tehát elmondhatjuk, hogy nemcsak az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők szembesülnek az elhelyezkedés nehézségeivel, hanem a magas kvalitásokkal rendelkezők is.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetésének számos formája létezik. Gyakran már a munkára való jelentkezés, illetve a munkaviszony létesítésekor is megmutatkozik, esetleg az azonos munkáért járó eltérő bérezésben.

A kistelepüléseken élő, a roma, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák. A kisgyerekes anyáknak „állandóan beteg a gyerekük”, „beszűkülnek a GYES alatt”, „nem elég rugalmasak”, míg a 45 év feletti nőknek úgymond „elavult a tudásuk, kompetenciájuk”, és „járatlanok a változó világban”. Noha valóban semmiféle szabály, rendelet vagy törvény nem írja elő, a valóság az, hogy a gyermekgondozással, háztartással, házkörűli munkákkal, idős- és beteggondozással kapcsolatos feladatok elsőprő többségét ma is még mindig a nők végzik, akár dolgoznak emellett fizetést biztosító munkahelyen is, akár nem.

A településen nem tudunk a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetésről, de ez nem jelenti azt, hogy az ilyen jellegű diszkrimináció egyáltalán nincs jelen.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A legtöbb családra jellemző, hogy a családban és a háztartásban jelölik ki a nők elsődleges helyét, a családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. Túlnyomórészt ők látják el a gyerekeket és az időseket, sőt, magukat a dolgozó vagy nem dolgozó férfiakat is, ezért a nők egyre inkább küzdenek a munka és a családi élet összeegyeztetéséhez fűződő problémákkal. A nők fontos szerepet játszanak a nyugodt családi háttér biztosításában, a gyermeknevelésben és a háztartás vezetésében.

A női munkavállalók túlterheltségét jelentős mértékben enyhíthetik a családbarát intézkedések úgy az állami szektorban, mint a magánszférában. Azonban a munkahelyek családbarát jellegéről nem áll rendelkezésre túl sok információ.

Nyergesújfalun biztosított a gyermekek bölcsődei és óvodai elhelyezése, amely elsősorban az anya munkavállalását segíti, de sok esetben a család szociális helyzete is indokolja a kisgyermek bölcsődei ellátását. Az intézményben a gyermekek részére életkori sajátosságaiknak megfelelően napi ötszöri étkeztetés biztosított.

A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva. A gyermekintézmények rugalmatlan nyitvatartása nehezíti a munkavállalást. A közösségi szociális munka módszereinek bővítésével, önszervező csoportok támogatásával csökkenthető a gyermeküket egyedül nevelő nők gazdasági kiszolgáltatottsága.

A közszférában általában jellemző a 8:00 és 16:00 óra közti munkaidő, ami lehetővé teszi, hogy gyermekük napközbeni ellátása mellett a szülők munkát tudjanak vállalni. Az Önkormányzat, mint munkáltató egyéni (rugalmas) munkarendet biztosít a kisgyermeket nevelő dolgozói részére.

A magánszférában ettől eltérő munkarend is lehetséges, azonban tapasztalatunk, a munkáltatók elsősorban a gazdasági érdekeiket nézik és nem a humán szempontokat veszik figyelembe. A többműszakos 12 órás folyamatos munkarend kedvezőtlen a kisgyermekes anyáknak.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	2	n.a.	253
2018	3	n.a.	227
2019	3	n.a.	223
2020	3	n.a.	221
2021	3	n.a.	219

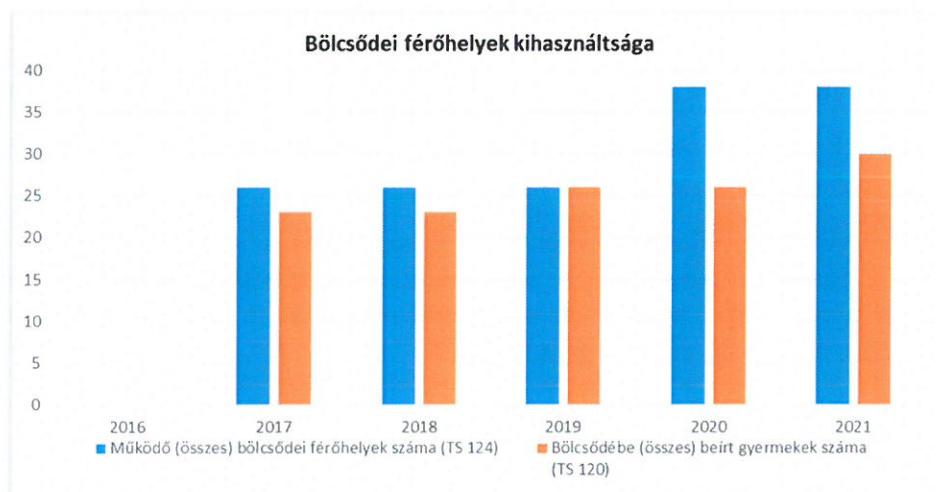
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	26	35
2017	26	40
2018	26	40
2019	26	43
2020	38	45
2021	38	48

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	5	7	0	0	26	23
2018	0	0	5	6	0	0	26	23
2019	0	0	5	4	0	0	26	26
2020	0	0	0	0	0	0	38	26
2021	0	0	0	0	0	0	38	30

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A magyar nők esélyegyenlőségének egyik legfőbb segítőtje a 100 éves múltra visszatekintő Magyar Védőnői Szolgálat.

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás elsősorban a védőnői hálózat tevékenységi körében valósul meg. Az újszülöttek gondozását 2 gyermekorvos, valamint 2 védőnő látja el.

A városban élő szociálisan nehéz helyzetben lévő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak a védőnők. A védőnők munkájához, hatékony működésükhöz a személyi és tárgyi feltételek biztosítottak.

Családtervezéssel kapcsolatban a serdülőkorban lévő gyermekek felvilágosítására iskolai védőnő segítségével alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nőket, illetve a családokat érintő erőszak egy olyan társadalmi probléma, melyben nagyfokú a látencia. Ezen problémák jó része a családban marad, hiszen az otthon az egy privát szféra, amely sérthetetlen, az otthon falai között folyó erőszak ennél fogva gyakran láthatatlan. A helyzetet

nehezíti az is, hogy a bántalmazások egyáltalán nem, vagy csak kis mértékben láthatóak a külső szemlélők számára, sokszor az erőszaktevő és az áldozat is igyekszik eltitkolni azt. Ezért az esetek nagy része csak hosszú idő múltán kerül a hatóságok látókörébe. A szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a nevelési tanácsadók, a rendőri tevékenység egyre jobban összehangolt munkája eredményeként, a védelmi jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy krízishelyzetben hova fordulhatnak segítségért.

A rendőrség 2021 évi beszámolójából kiderül, hogy a családon belüli erőszak visszaszorítása érdekében, a Rendőrkapitányság kiválóan alkalmazta a megelőző távoltartás intézményét. Ennek során is megfelelően működött a jelzőrendszer. Városunkban 2021-ben 4 esetben kezdeményezett a Rendőrkapitányság ideiglenes megelőző távoltartást, mely a hozzátartozók közötti erőszak során megvalósult jogsértő cselekmény kapcsán vált szükségessé.

A nőket érintő családon belüli erőszak kapcsán tett rendőri, biztonsági intézkedések akkor válnak szükségessé, ha a sértett bejelentést tesz, rendőri segítséget kér az őt ért sérelem, bántalmazás, zaklatás, fenyegetés miatt. A sértettek magánindítvánnyal élhetnek a bántalmazóval szemben, amennyiben nem hivatalból üldözendő a sérelmére elkövetett cselekmény. A sértettek legtöbb esetben elutasítják az indítvány lehetőségét, illetve a megindult eljárások során sok esetben nem tesznek terhelő vallomást a bántalmazójukra. Emiatt nem jut el a bírósági szakaszig az eljárások nagy része, azonban az áldozatok bántalmazása tovább folytatódik. Valószínű, hogy a bántalmazás miatt tett rendőrségi feljelentések száma jelentős mértékben elmarad a tényleges esetek számától.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A városban nincs se anyaothton, se családok átmeneti otthona. A krízishelyzetben lévők elhelyezésére a területileg illetékes intézményekben van lehetőség. A Kuckó Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai a jelzőrendszer jelzésekor minden esetben felméri a krízishelyzetet és a megfelelő mértékben segítséget nyújtanak a bajban lévők számára, hogy a számukra szükséges, megfelelő ellátáshoz jussanak.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Nyergesújfalu Képviselő-testülete 9 főből áll, a férfiak aránya kétszer annyi, mint a nőké: 6 férfi és 3 nő vezeti városunkat, a polgármester személye nő. Ezen kívül a város intézményeit többségében hölgyek vezetik.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a leginkább, a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság. Az egyedül álló szülőt a pénzügyi ellehetetlenülés és az elszigetelődés fokozottan fenyegeti. Az egyedülálló szülőnek az állam többletjuttatásokat, illetve kedvezményeket biztosít, mint például a magasabb összegű családi pótlék, különülő szülő gyermektartási kötelezettsége, árvaellátás, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, stb.

A családpolitika helye és szerepe általában a családok védelme és támogatása, azon belül is a gyermekes családoké. Magyarországon a pénzbeli és természetbeni ellátások jellemzően anyai jogon járó (univerzális) ellátások, részben kiegészítő jelleggel a rászorultsági helyzet figyelembevételével nyújtott szociális és gyermekvédelmi ellátások.

Magyarországon a legfőbb és leggyakoribb családtámogatási ellátások:

- családi pótlék
- anyasági támogatás
- gyermekgondozási családtámogatási ellátások (csed, gyed, gyes, gyet)
- bölcsőde és óvoda
- gyermek után járó pótszabadság
- családi adókedvezmény
- első házások kedvezménye
- rendkívüli adóvisszatérítés

A nők kereső tevékenységét elősegítő családtámogatási forma a GYED-extra, illetve a felsőfokú tanulmányokat folytató diákok esetében a diplomás GYED.

A családtámogatás új fajtája a nyugdíjas GYED, mely úgy vehető igénybe, hogy a szülő átadja a saját jogosultságát a nagyszülőnek, ezáltal azonban a szülők semmilyen más állami támogatást nem vehetnek igénybe. Szigorú szabályai miatt kevesen élnek vele.

Ahhoz, hogy a nők nagyobb eséllyel térhessenek vissza a munkaerő-piacra, szükséges, hogy gyermekeik számára biztosított legyen a napközbeni ellátás valamely formája. A nyári időszakban visszatérő probléma, hogy az aktívan dolgozó nők nem tudják elhelyezni iskoláskorú gyermekeiket. Ezen a problémán segít az önkormányzat az immár hagyományos nyári napközivel. Az eddigi tapasztalatokat összegezve, szükséges a napközi folyamatos biztosítása a teljes nyári szünidőre.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nagycsaládosok, gyermeket egyedül nevelők elszegényedésének kockázata	Karitatív csoportok bevonásával a támogatások fokozása, gyermekjóléti szolgáltatásokról tájékoztatás
Családi és munkahelyi kötelezettségek, feladatok összehangolásának nehézségei	Az önkormányzati fenntartású intézményekben családbarát intézkedések támogatása (rugalmas munkaidő). A településen atipikus foglalkoztatási formák kialakulásának ösztönzése (önfoglalkoztatás, távmunka, részmunkaidő, idénymunka)
Nagy fokú látencia a nőket érintő erőszak terén	A jelzőrendszer működésének erősítése, a település lakóinak érzékenyítése. Ennek érdekében szakmai megbeszélések szervezése, jelzőrendszeri tagok tájékoztatása, együttműködés fokozása.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A világ számos országában, köztük Magyarországon is egyre nő az idősök aránya. Az előregedő társadalomban egyre komolyabb gondot jelent a demográfiai öregedés problémája. Az előre számítások szerint ez a tendencia az elkövetkező években folytatódni fog. Egyre több idős él egyedül. Nő az időskori eltartottsági ráta, a munkaképes korú népesség aránya pedig csökken. Ez jelentős kihívást jelent a mai társadalmak, így Magyarország számára is. A mutatók alapján elmondhatjuk, hogy hazánkban is felgyorsult a népesség előregedési folyamata. Az előregedő társadalmakban egyre inkább bevett szokássá válik a nyugdíjkorhatárok emelése. Hazánkban a nyugdíjkorhatárt fokozatosan emelték az elmúlt évtizedekben. 2022-től mind a nők, mind a férfiak körében 65 év a nyugdíjkorhatár. A nyugdíjkorhatár emelésével egyre több 60 évesnél idősebb ember kényszerül dolgozni Magyarországon.

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2016	1 358	1 086	125,05%
2017	1 391	1 090	127,61%
2018	1 417	1 084	130,72%
2019	1 476	1 080	136,67%
2020	1 539	1 061	145,05%
2021	1 570	1 071	146,59%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az alábbi grafikon is jól szemlélteti, hogy az öregedési index a településünkön is folyamatos emelkedést mutat:

A nyugdíjban, illetve nyugdíjszerű ellátásokban részesülők száma információt nyújthat időseink jövedelmi helyzetéről. Az ellátások vonatkozásában a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tbtv.) az irányadó jogszabály. A kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

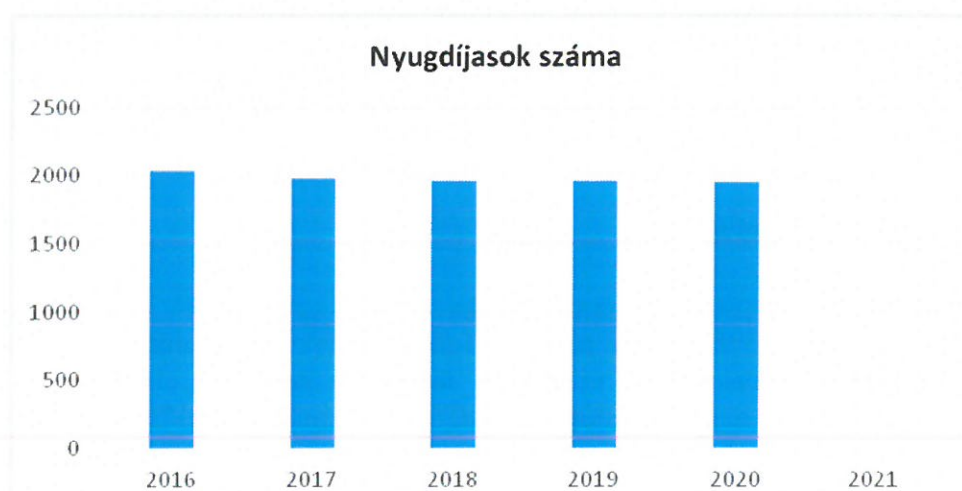
A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó

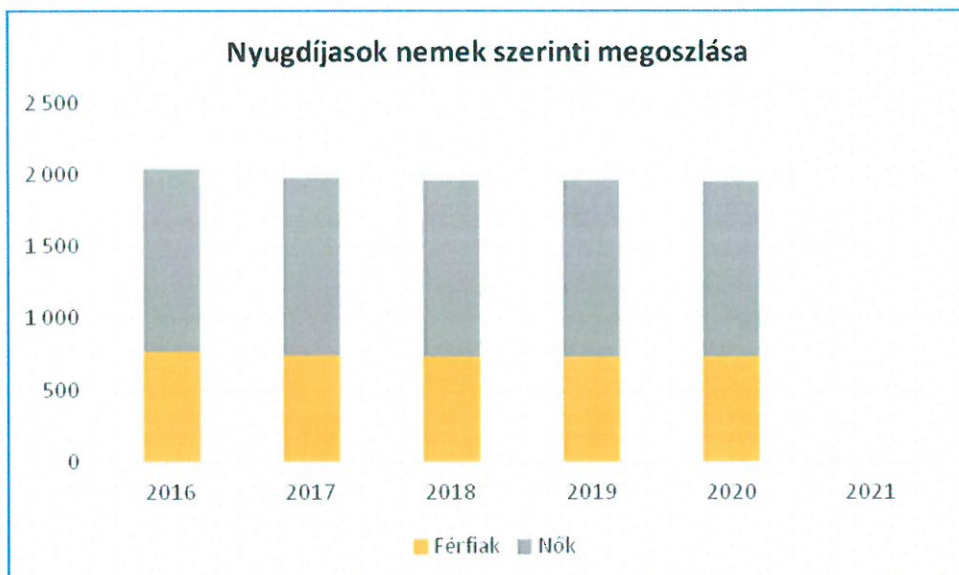
- saját jogú nyugellátás
 - az öregségi nyugdíj,
- hozzátartozói nyugellátás
 - az özvegyi nyugdíj,
 - az árvaellátás,
 - a szülői nyugdíj,
 - a baleseti hozzátartozói nyugellátások, valamint
 - az özvegyi járadék.

Az idősök életkörülményeit leginkább a nyugdíjazásukat megelőző munkaerő-piaci pozíció határozza meg.

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2016	766	1 272	2038
2017	742	1 235	1977
2018	733	1 229	1962
2019	736	1 227	1963
2020	730	1 219	1949
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő)
2016	20	7	590	1 095	1	20	n.a.
2017	19	3	574	1 064	2	18	1
2018	20	1	576	1 067	2	21	1
2019	22	0	590	1 072	2	15	1
2020	21	0	585	1 059	3	17	1
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nyergesújfalun az összes nyugdíjas száma az állandó lakosok számához viszonyítva a 2016-2020. közötti években kismértékben, de folyamatosan csökkent, aminek oka valószínűleg a nyugdíjkorhatár 65 évre történő emelése. A nők száma e csoporton belül jelentősen meghaladja a férfiakét.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A demográfiai átalakulással párhuzamosan a munkaerő-piaci struktúrájának is alkalmazkodnia kell az egyre öregedő és csökkenő létszámú munkaerő-állományhoz. A munka világa a technológiai fejlődéssel folyamatos átalakuláson megy át, bizonyos szakmák eltűnnek és új szakmák keletkeznek. A munkáltatók nagy rugalmasságot várnak el a munkavállalóktól. Elvárás az is, hogy a munkavállaló folyamatosan képezze magát. Az idősek tudása az informatikai robbanással, a technológia gyors fejlődésével hamar elavulttá válik, a munkáltató számára képzésük nem költséghatékony (főként a nyugdíjkorhatár elérése előtt) így a korszerű ismeretek hiánya nagyban befolyásolja a munkaerő-piacon a mozgásterüket. A diszkrimináció a legtöbb tanulmány szerint már az állásokra való jelentkezés során jelen van, az állásinterjúkra való behíváskor a legerősebb.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	98	91	84	68	85	63
41-45 év	Fő	11	17	9	10	4	2
	%	11,22%	18,68%	10,71%	14,71%	4,71%	3,17%
46-50 év	Fő	3	9	11	11	10	7
	%	3,06%	9,89%	13,10%	16,18%	11,76%	11,11%
51-55 év	Fő	12	9	5	8	14	9
	%	12,24%	9,89%	5,95%	11,76%	16,47%	14,29%
56-60 év	Fő	16	12	4	7	13	8
	%	16,33%	13,19%	4,76%	10,29%	15,29%	12,70%
61 éves, vagy afeletti	Fő	15	20	20	11	17	17
	%	15,31%	21,98%	23,81%	16,18%	20,00%	26,98%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Városunkban 2012-ben az aktív korúak (15-64 évesek) száma 5410 fő, ebből a nyilvántartott álláskeresők száma 341 fő (6 %). A nyilvántartott álláskeresők 15 %-a (50 fő) 55 év feletti. 2016-ban az aktív korúak száma 5146 fő, ebből a nyilvántartott álláskeresők száma 98 fő (2 %). A nyilvántartott álláskeresők 32 %-a (31 fő) 55 év feletti.

A jelenleg hatályos rendelkezések alapján a korbetöltött öregségi nyugdíj mellett korlátozás nélkül lehet dolgozni a versenyszférában. Különösen előnyös lehet közérdekű nyugdíjas szövetkezet személyesen közreműködő nyugdíjas tagjaként dolgozni. Közérdekű Nyugdíjas Szövetkezetek célja „elősegíteni a foglalkoztatás területén jelentkező nehézségek kiegyensúlyozását, a még aktív időskorúak munkaerőpiacra való visszatérését – rugalmasan, számukra megfelelően. Továbbá lehetőséget nyújtani a tudás, a szakmai ismeret, az élettapasztalat átadására a generációk között, és erősíteni a helyi közösségeket, a szociális integrációt” (<https://kozesz.hu/>). Komárom-Esztergom megyében a Pannon-Work Silver Közérdekű Nyugdíjas Szövetkezetnek van két irodája Tatabányán és Esztergomban. Az esztergomi iroda tájékoztatása szerint a nyugdíjasok részéről csekély az érdeklődés, többnyire képesítést nem igénylő munkakört keresnek (takarító, biztonsági őr, portás, operátor), a fizikai megterhelést jelentő munkaköröket nem vállalnak el. Nyergesújfalun nem tudnak ilyen jellegű munkát felajánlani csak Esztergomban vagy Esztergom-kertvárosban. Mivel az idősebb korosztály nem nagyon vállalja az ingázást, ezért idény jellegűen csak néhány 65 év feletti, inkább alacsony nyugdíjjal rendelkező élt a lehetőséggel. Fentiek alapján megállapítható, hogy a munkát vállaló nyugdíjasok száma nem számottevő.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Az OECD (Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet) 1998-as definíciója szerint „az aktív időskor az idős emberek képessé tétele arra, hogy minél tovább aktívak maradjanak a társadalomban és a gazdaságban. Ez azt jelenti, hogy meg kell kapniuk a lehetőséget arra, hogy szabadon döntsenek arról, mivel töltik az idejüket: tanulással, munkával, pihenéssel vagy ápolás-gondozás igénybevételével”.

Európában - így hazánkban is - a várható élettartam növekedésével folyamatosan nő a nyugdíjkorhatár, aminek eléréséig szükség lenne az idősebb korosztály részére egészségi és fizikai állapotuknak megfelelő munkalehetőséget biztosítani a munkaerő-piacon.

Fontos az idősebbek társadalomban betöltött szerepének erősítése, hiszen a nyugdíjba vonulással hirtelen feleslegesnek érezhetik magukat. Támasként szolgálhatnak mások számára (pl. unokáik ellátásában, segíthetik családjukat, önkéntesként tevékenykedhetnek karitatív szervezeteknél).

A tevékeny időskor lehetőséget teremt arra, hogy az idősödő személyek minél tovább kezükben tartsák saját életüket. Megjelenik az élethosszig tartó tanulás, hogy további új kompetenciákat szerezzenek, ami segíti, hogy fizikailag és mentálisan is aktívak maradjanak.

Városunkban több intézmény és civil szervezet is aktívan részt vesz a tevékeny időskor lehetőségének megteremtésében különböző előadások, programok megszervezésével. Az Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár az élethosszig tartó tanulás jegyében ismeretterjesztő előadásokat, író-olvasó találkozókat szervez.

A Nyergesújfalu Városi SE Természetjáró Szakosztály idős tagjai részére rendszeresen egészségmegőrző programokat szervez (gyalogtúra, kirándulás).

A Szent Mihály Idősgondozási Központ a demenciával érintett családokat ismeretterjesztő előadásokkal, gyakorlati útmutatókkal segíti. A szellemi és testi fittség megőrzésének érdekében szenior tánc foglalkozásokat tartanak. Különböző kulturális programokon vesznek részt (vetélkedők, Mozi látogatás). Az Idősgondozási Központon belül működő Idősek klubja nagy figyelmet fordít a klubtagok hasznos időtöltésére kézműves foglalkozások, kreatív tevékenységek formájában.

Barátság Kör Egyesület hagyományörzés jegyében megalakította Szuper nagyfi táncsoportját, énekkarát és irodalmi körét. Tagjaik rendszeresen túrákon, kirándulásokon, színházlátogatásokon vesznek részt.

Fentiekén kívül a karitatív szervezetek (Vöröskereszt, Caritasz) munkájában önkéntesként nagyrészt a nyugdíjas korosztály vesz részt, támaszként szolgálnak a rászorulóknak részére.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Idősebb korosztály esetében egy rendkívül kiszolgáltatott munkaerő-piaci csoportról beszélünk, ezért lehetséges a velük szembeni diszkrimináció előfordulása, bár településünkön konkrét esetről nincs tudomásunk.

A nyugdíjazás előtt álló munkavállalók helyzetét kívánta javítani a Munka Törvénykönyvének azon rendelkezése (66. § (4) bekezdés), hogy a munkáltató a nyugdíjasnak nem minősülő munkavállaló határozatlan tartamú munkaviszonyát a munkavállalóra irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőző öt éven belül csak a munkavállaló munkaviszonyát ellehetetlenítő magatartása, illetve súlyos kötelezettség-szegés okán történő felmondással szüntetheti meg.

Városunkban a nyilvántartott álláskeresők száma folyamatosan csökken. Míg 2016-ban 98 fő nyilvántartott álláskereső volt, addig 2021-ben ez a szám 63 fő. Közülük 25 fő 56 év feletti, ami a nyilvántartott álláskeresők 16 %-át teszi ki. A 41-50 éves kor között nyilvántartott álláskeresők esetében ez 6 %, pályakezdők esetében pedig 2 %. Fentiek alapján megállapítható, hogy az idősebb korosztályt jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés, mert más korcsoportokhoz képest közöttük magasabb a nyilvántartott munkanélküliek aránya, mely az idősebb korosztály felé tolódik el.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

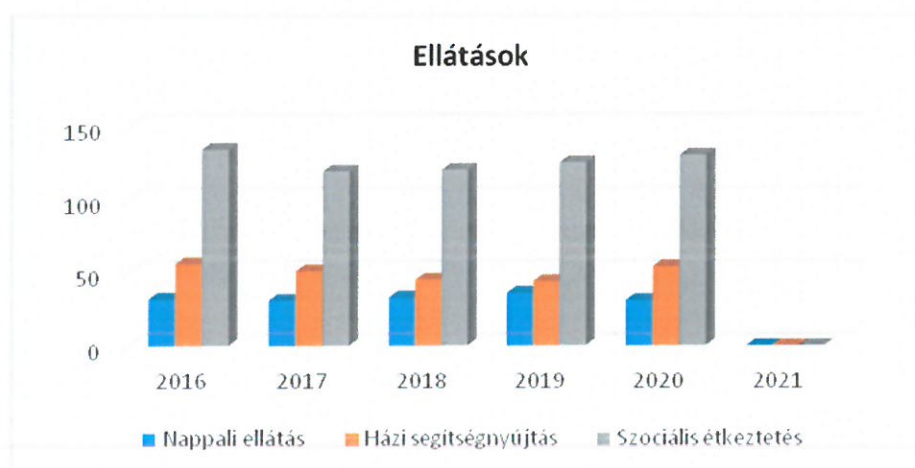
a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2016	766	1272	2038
2017	742	1235	1977
2018	733	1229	1962
2019	736	1227	1963
2020	730	1219	1949
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak, nők)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	Házi segítségnyújtásban részesülők száma	Szociális étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	fő	fő
2016	1 358	32	56	134
2017	1 391	31	51	119
2018	1 417	33	45	120
2019	1 476	36	44	125
2020	1 539	31	54	130
2021	1 570	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az idősek egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférése az egészségügyi ellátórendszeren belül biztosított. A dr. Tábori Lajos Rendelőintézet által nyújtott, a korcsoport igényeihez mért szolgáltatások keretében biztosított az idős, rászorult emberek folyamatos egészségügyi kontrollja, a szűrővizsgálatok, és egyéb, az állapothoz igazodó szakorvosi ellátások igénybevétele szervezett formában.

Alapszolgáltatások:

Szociális étkeztetés:

Azoknak a szociálisan rászorult személyeknek a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről történő gondoskodás, akik azt önmaguknak, illetve önmaguknak és eltartottjaik részére tartósan, vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, ideértve azokat is, akik koruk, vagy egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt nem képesek az étkezéssel más módon gondoskodni.

A covid vírus megjelenése óta az intézmény a szociális étkezést főként házhoz szállított formában biztosítja.

Szociális étkezők létszáma (megállapodások száma)

	Helyben étkező vagy saját elszállítás (fő)	Lakásra kiszállítva (fő)	Összesen (fő)
2019.12.31.	54	71	125
2020.12.31.	0	130	0
2021.12.31	0	134	134

Forrás: Intézményi adatgyűjtés

A szolgáltatás keretében értékesített adag szám

	Éves összesen (adag)	Havi átlag (adag)
2019.	17929	1494
2020.	23087	1924
2021.	20764	1730

Forrás: Intézményi adatgyűjtés

Az ebédet igénylők átlagos száma

	hétköznap (fő)	hétvége (fő)
2019.	60	20
2020.	80	23
2021.	77	18

Forrás: Intézményi adatgyűjtés

Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás során az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását szükségleteinek megfelelően lakásán, lakókörnyezetében biztosítja a Szent Mihály Idősgondozási Központ.

Gondozotti létszám a házi segítségnyújtásban

2019.dec.31.	36fő
2020.dec.31.	47fő
2021.dec.31.	48fő

Forrás: Intézményi adatgyűjtés

Településünkön jelzőrendszeres házi segítségnyújtás is működik. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a KEM ISZI Szent Rita Fogyatékosok Otthona működteti. 20-25 idős ember gondozására van lehetőség, azonban csak 12-14 készülék van kihelyezve a nyergesújfalui időseknél. A szabad készülékekre jelenleg nincs igény, valószínűleg azért, mert a mai modern telefonokkal, órákkal már tudnak jelezni a család felé, külön költség nélkül.

Nappali ellátás

A Szent Mihály Idősgondozási Központ - Idősek Klubja - a szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időskorúak napközbeni gondozását biztosítja.

Nappali ellátásban részesülők megoszlása 12.31-én

	Átlagos állapotú idősek (fő)			Demenciával élő idősek (fő)			Összesen (fő)		
	2019.	2020.	2021.	2019.	2020.	2021.	2019.	2020.	2021.
férfi	8	7	6	2	2	4	10	9	10
nő	16	13	16	10	9	8	26	22	24
összesen	24	20	22	12	11	12	36	31	34

Forrás: Intézményi adatgyűjtés

Idősek otthona ellátás

A Szent Mihály Idősgondozási Központ az idősek otthona részlegén biztosítja a lakók korának, egészségügyi állapotának megfelelő fizikai és egészségügyi ellátást, pszichés gondozást, valamint célszerű és hasznos tevékenységük megszervezését, a foglalkoztatást. Lakók többsége nyergesújfalui, létszámuk: 31 fő. A férőhelyre várakozók száma 70 fő fölötti, az intézménybe csak hosszas várakozás után lehet bekerülni. Idősek otthona részlegén a szellemi leépülésben szenvedő, demenciával élő idősek száma meghaladja a 20 főt és számuk évről évre nő.

A Szent Mihály Idősgondozási Központ munkatársai rendszeresen Alzheimer Cafét szerveznek az érdeklődőknek, a rászorulóknak hozzátartozóinak és a gondozóknak, ezzel segítséget nyújtva az otthoni ápolás gyakran évtizedeken át tartó nehézségeihez. Ezt a feladatot önkéntes közösségi szociális munkaként végzik az intézmény munkatársai. Az Alzheimer Caféban lehetőség van egy pohár tea vagy kávé mellett a meghívott szakemberektől, valamint egymástól tanulni és a problémákról beszélgetni.

Az intézmény a facebook oldalán <https://www.facebook.com/szentmihalyotthon> és az Alzheimer Café Nyergesújfalu csoportban <https://www.facebook.com/groups/1184560104905259> az időseket és hozzátartozóikat érintő aktuális híreket és információkat oszt meg rendszeresen.

A Szent Mihály Idősgondozási Központ lehetőséget biztosít gyógyászati segédeszközök kölcsönzésére. Elsősorban a település német testvérvárosaitól adományba kapott gyógyászati segédeszközeit térítésmentesen nyújtja az arra rászorulóknak. A segédeszközök tárolása az Önkormányzat által biztosított garázsban történik.

A demencia, mint a XXI. sz. nagy kihívása településünkön is jelen van, mint probléma. Magyarországon kb. 250.000 fő él együtt ezzel a diagnózissal. Ezen számadat alapján településünkön mintegy 180-200 fő élhet együtt demenciával, akiknek többsége még diagnosztizálva sincs. A jövőben nagyobb hangsúlyt kellene fordítani a korai diagnózisra a házi orvosok, szakorvosok, hozzátartozók, érintettek bevonásával.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Az idősek számára a kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférést a városban az Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár biztosítja.

A nyugdíjasok számára egész évben gazdag, sokszínű programokat nyújt a Barátság Kör civil egyesület.

b) idősek informatikai jártassága;

Jelenleg a világban, így hazánkban is informatikai forradalom zajlik. A megfelelő információkhoz, hírekhez való hozzájutáshoz nélkülözhetetlen a megfelelő tudás megszerzése, az ehhez szükséges eszközök kezelésének elsajátítása.

Az idős emberek igényét az informatikában való alapszintű jártasságra tanfolyamok szervezésével tudjuk kielégíteni. Az elmúlt időszakban többször szerveztek részükre ingyenes informatikai kezdő és haladó képzést. Az EFOP-1.5.2-16 projekt keretében digitális kompetenciafejlesztő tanfolyamon vehettek részt az érdeklődő idősek, akik a világhálón való kommunikációt, az online ügyintézésrel kapcsolatos dolgokat akarták megtanulni.

Az Ady Endre Művelődési Ház és Könyvtárban ingyenes számítógép és internet hozzáférésre van lehetőség, bár ma már sok idős ember rendelkezik okos telefontal, internet hozzáféréssel.

c) a generációk közötti programok.

A 9-12. osztályos középiskolások számára előírt 50 órás közösségi szolgálatot a nyergesújfalvai Zafféry Károly Szalézi Középiskola diákjai gyakran teljesítik a Szent Mihály Idősgondozási Központban. Segítenek a diákok a szociális étkezők ebédjeinek házhozszállításában, ebédhordóinak tisztántartásában, intézményi udvar rendben tartásában. A diákok a munka során gyakran beszélgetnek az intézményben élő idősekkel. Korábban a diákok heti szinten jártak a szeretetszolgálat keretében az Otthonba, ez a járványhelyzet miatt az utóbbi években nem valósulhatott meg.

A Kernstok Károly Általános iskola diákjai, amennyiben a vírushelyzet engedi, gyakran lepik meg a Szent Mihály Idősgondozási Központ lakóit, klubosait ünnepi műsorokkal.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A helyi Hírmondóban rendszeresen jelennek meg cikkek az időseket érintő programokról, egyéb információkról. Az időseket célzó programokat a településen, a közintézmények közül, az Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár, a civil szervezetek közül a Barátság Kör biztosítja. Az önkormányzat az idősek társadalmi megbecsülését azzal is kifejezi, hogy évente megrendezi az Idősek napját, amely rendezvény a kiemelt városi rendezvények részét képezi.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Késői demencia diagnózis	Tájékoztatás a Nyergesújfalun is elérhető szakrendelésről. (Neuroológia)
Település szinten kevés információ a demenciáról.	Közforgalmú helyeken (üzletek, gyógyszertár, posta, stb) dolgozók tájékoztatása a demenciáról.
Az idősek gyakran válnak csalók áldozataivá	Áldozattá válás elkerülése
Idősek társadalmi megbecsülésének növelése szükséges	Idősek világnapjának rendszeres megünneplése méltó keretek között

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

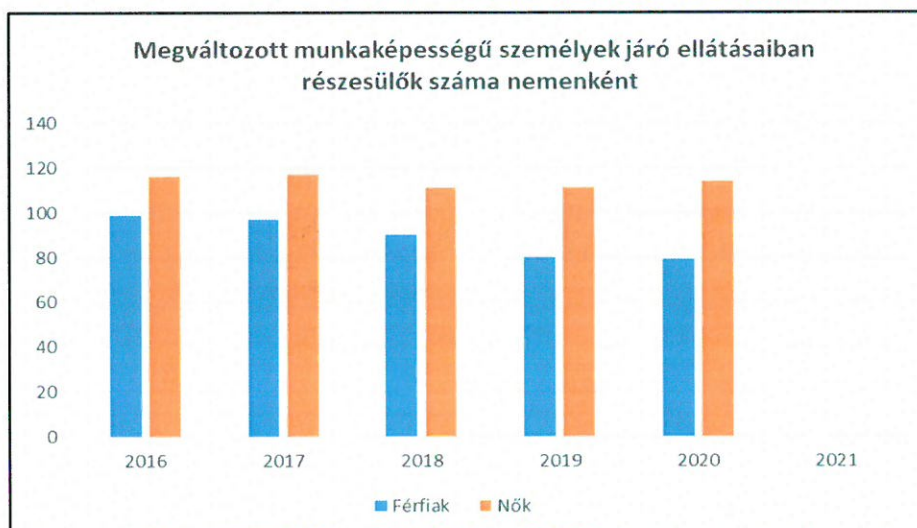
A társadalom valamennyi területén érvényesítendő elvek: fogyatékkal élő személyt nem érhet hátrányos megkülönböztetés, nem részesülhet ránézve sérelmes elbírálásban, kirekesztésben, fogyatékosága miatt nem lehet korlátozott a más emberek számára elérhető közjavakhoz való hozzáférésben. Miután a fogyatékkal élő személyek, az őket mindenki mással egyenlően megillető jogaikkal állapotukból fakadóan kevésbé tudnak élni, ezért indokolt, hogy előnyben részesüljenek. Az Országgyűlés a fogyatékos személyek élethelyzetének javítása, illetve esélyegyenlőségének megteremtése érdekében határozatot hozott a 2015-től 2025-ig terjedő időszakra vonatkozó Országos Fogyatékosügyi Programról. (15/2015. (IV. 7.) OGY határozat)

7.1 A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Az adatgyűjtés során a településről kevés adat érkezett a fogyatékosággal élő állampolgárokról, vélelmezhetően ismeret hiány miatt. Nyergesújfalun a fogyatékkal élő személyek igen zárkózottak, nehezen adnak információt élethelyzetükről, egészségi állapotukról, sajátos életkörülményeikről. Csak a legvégső esetben keresik a segítségnyújtás lehetőségét, azonban kevés az ismeretük a célzott segítségnyújtás formáiról.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2016	99	116	215
2017	97	117	214
2018	90	111	201
2019	80	111	191
2020	79	114	193
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	20
2017	20
2018	20
2019	20
2020	20
2021	20

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A 20 fő közül Nyergesújfaluban állandó lakóhellyel rendelkezik 11 fő.

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékkal élő emberek és családjaik (szűkebben és tágabban értelmezve is) az egyik legsérülékenyebb csoport társadalmunkban. Számukra, velük együtt közösen kell megteremteni a lehetőséget arra, hogy a társadalom aktív tagjaivá váljanak. Célunk elérésének egyik akadálya lehet a társadalom által tanúsított intolerancia, negatív diszkrimináció, ezért fontos feladat a szemlélet formálása, az elfogadás erősítése. További kiemelt prioritásként fogalmazhatjuk meg azon szolgáltatások, intézményrendszerek fejlesztését, melyek közvetlenül vagy közvetve elősegítik az érintettek életminőségének javítását, példaként említve: oktatás, szociális szolgáltatások, egészségügy. Településünk tekintetében nem rendelkezünk információval a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségeiről,

A fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségeiről adatot kellene kérni a településen és annak közelében működő nagyvállalatoktól, cégektől a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatási lehetőségeiről, illetve a foglalkoztatás szándékáról: létszám, munkakör tekintetében.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A helyben működő vállalatok, cégek, egyéb foglalkoztatók közvetlen megkeresése munkavállalás céljából.

Bárki számára elérhető honlap: „érték vagy” álláskereső portál felületén regisztrációt követően az adott fogyatékossgai típusra szabottan, az egyéni képességeket figyelembe véve, a környező munkáltatók által kínált munkalehetőségek alapján is lehetséges munkavállalás.

Szociális intézményi ellátottak esetében fejlesztő foglalkoztatás.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nincs ilyenről konkrét tudomás, azonban gyakori, hogy a fogyatékkal élőkkel szemben azonos teljesítményt várnak el, mint az évektől. Előfordul az is, hogy a foglalkozás-egészségügyi orvos abban az esetben sem adja meg az alkalmasságot, ha a fogyatékkal élő személy ugyan képes lenne irányítással a munkakört ellátni. Azonos képességűek esetén gyakran a fogyatékossgal nem rendelkező munkaerőt veszik fel.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Az **Életút Egyesület a Sérült Fiatalokért** kiemelten közhasznú szervezet 2001. óta zavartalanul működteti intézményeit Nyergesújfalun. Lakóotthoni szolgáltatást nyújt 14 fő fogyatékkal élő személy részére, valamint nappali ellátást 20 fő részére.

A napközi otthon működésének célja a saját otthonaikban lévő fogyatékossgal élő emberek életkörülményeinek normalizálása, a nem fogyatékos kortársaihoz való közelítése, a sérült ember által is megélhető teljesebb élet lehetőségének megteremtése. A gondozottak itt a fogyatékos társaikhoz hasonló körülmények között, hasonló módon, hasonló tiszteletben, bánásmódban részesülve, az ép emberekével közös világban, ehhez minél több szálon kapcsolódva élnek. Az egészséges emberek életéhez hasonló életmód és bánásmód egyrészt személyiségük, emberi jogaik, személyes igényeik és kívánságaik messzemenő figyelembe vételét jelenti, másrészt azt a célt, hogy kialakuljon bennük az egyéni lehetőségekhez képest a legnagyobb önállóság, a felelősségvállalás és részvétel saját maguk ellátásában, környezetük alakításában, szabadidejük hasznos és helyes eltöltésében.

A fiatalok foglalkoztatása a szociális törvény alapján történik. Az Egyesület 2006. óta évente kb. 18 fő fejlesztő foglalkoztatását biztosítja. A fejlesztő foglalkoztatás keretében 4-6 órás munkaviszonyban dolgoznak munkaszerződéssel, ezért a minimálbér arányos összegét kapják munkabéreként. Feladatukat szorgalmasan, lelkiismeretesen végzik, átérzik a hasznos és jól elvégzett munka örömét, büszkék teljesítményükre.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára számos pénzbeli és természetbeni ellátási, támogatási forma, illetve kedvezmény került meghatározásra. Ezekből emelünk ki néhányat az alábbiakban:

- **Fogyatékosági támogatás** a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás, melynek célja, hogy – a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.
- **Megváltozott munkaképességű személyek ellátásai**
 - **rehabilitációs ellátás** keretében a megváltozott munkaképességű személy jogosult a rehabilitáció sikeres megvalósulása érdekében szükséges szolgáltatásokra és pénzbeli ellátásokra,
 - **rokkantsági ellátásra** jogosult a megváltozott munkaképességű személy, ha a rehabilitációja nem javasolt.
- **Közlekedési kedvezmény**
A súlyos mozgáskorlátozott személy személygépköcsi szerzési és átalakítási támogatásra jogosult.
- **A parkolási igazolvány** a mozgásában korlátozott személy számára a parkolásban, a behajtási, megállási és várakozási korlátozások vonatkozásában jelent könnyebbséget.
- **Akadálymentesítési támogatás** a mozgáskorlátozott személy részére akadálymentes lakás építéséhez vagy vásárlásához, valamint az akadálymentesítés többletköltségeire vissza nem térítendő állami támogatás.
- **Magasabb összegű családi pótlék** folyósítható a tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek után.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Az egészségügyi ellátások tekintetében a városban háziorvosi, házi gyermekorvosi szolgálatok működnek, a szakellátást önálló rendelőintézet biztosítja. Nincs azonban jelenleg nőgyógyászat, bőrgyógyászat. A rehabilitációs ellátások iránti igény benyújtható a kormányablakon keresztül, azonban a konkrét igényelbírálás, szakértői bizottsági vizsgálata és a vélemény kiadása nem helyben történik.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Nyergesújfalu területén a közintézmények akadálymentesítése részben megoldott. Ennek ellenére a fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítésére az intézmények még nem kellően felkészültek. A jövőben a középületekbe való akadálymentes bejutás biztosítása mellett fontos az épületen belüli közlekedés feltételeinek megteremtése minden közintézményben.

Tovább kell lépni a kommunikációs akadálymentesítés megvalósítása terén, valamennyi fogyatékossgal rendelkező személy számára biztosítva a tájékozódás lehetőségét

- A gyengén látók, színtévesztők számára érzékelhető nagyságban, formában, színben kell elkészíteni a tájékoztatást szolgáló látványelemeket.
- A vakok számára hanggal, tapintható, letapogatható, megfogható elemekkel kell kiépíteni az információs elemeket.
- A hallássérültek számára a hangos információkat szöveggel, képekkel, fényvel kell kiegészíteni

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A hivatali ügyintézés teljes körűen akadálymentesített a Polgármesteri Hivatalban. A dr. Tábori Lajos Rendelőintézet, a Kernstok Károly Általános Iskola és a Térségi Közösségi Ház akadálymentesen használható.

A lakóépületek fizikai akadálymentesítése csak minimális számban megoldott.

2021 óta Nyergesújfalu Város Honlapja akadálymentesített. (www.nyergesujfalu.hu)

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása nehéz feladat a hatóságok előtt, azon vállalkozások, amelyek EU forrásra pályáznak, a nyertes projekt keretében az akadálymentesítést kötelező tevékenységként elvégzik. Ez a tény azt vetíti előre, hogy az előttünk álló évtizedben a vállalkozások fokozatosan, de eleget tudnak tenni e kötelezettségüknek.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Különös figyelmet szükséges fordítani arra, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános alapelvként jelenjen meg – és ezáltal, minden vonatkozásban érvényesüljön – az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Az Életút Egyesület 2001. óta működik Nyergesújfalun. Lakóotthoni szolgáltatást nyújt 14 fő fogyatékkal élő személy részére, valamint nappali ellátást 20 fő részére. Az otthonban 6 fő a szakmai létszám és minden dolgozó szakképzett szociális szakember.

Az intézmény a nappali és bentlakásos ellátáson túl fejlesztő foglalkoztatás keretében munkát biztosít az ellátottak részére. Tevékenységük között szerepel a zöldterület kezelés, valamint egyéb takarítási feladatok ellátása. Az önkormányzattal kötött szerződés keretében végzik a szerződésben meghatározott területeken, közintézményekben a takarítást, szemét szedést gallyazást, gyomlálást, fűkaszálást, télen síkosság-mentesítést.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Nyergesújfalu Város Önkormányzata támogat minden olyan civil szervezetet, alapítványt, amelyek hátránykompenzáló szolgáltatásokat nyújtanak, vagy kívánnak bevezetni.

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Tekintettel arra, hogy a fogyatékossgal élő személyekről kevés adatunk van, ezért a sajátos igények kielégítéséhez nem tudunk megfelelő olyan programokat szervezni, amelyek illeszkedhetnének a célcsoportokhoz.

2019-ben a Fogyatékkal élők világnapján (december 3.) Esélyegyenlőségi napot szerveztünk a város intézményeiben dolgozók részére (köztisztviselők, pedagógusok, óvónők, orvosok, védőnők, szociális intézmények dolgozói, civil szervezetek). A program érzékenyítő előadásokat, beszélgetéseket tartalmazott. Igyekeztünk bemutatni a fogyatékossgok fajtáit, a fogyatékkal élők beilleszkedési nehézségeit. Ez a rendezvény terveink szerint egy rendezvénysorozat első eleme volt, de a járványhelyzet keresztülhúzta számításainkat.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nincs kellő ismeret az ép lakosság körében az egyes fogyatékossgai típusok sajátosságairól, ezért még a legjobb szándék ellenére sem megfelelő a viszonyulás, és a segítségnyújtás. Ehhez a lakosság érzékenyítésére lenne szükség pl. intézménylátogatással, nyílt napok szervezésével az érdeklődők számára. Nyitottabb hozzáállás a fogyatékkal élők esetében a külső segítségnyújtásra, nagyobb szerepet kellene tulajdonítani a város adta közösségi megmozdulásokra, integráció elősegítése önkéntesek bevonásával. A fogyatékkal élők egy része a megmaradt képességeik alapján képesek lennének munkát vállalni, a lehetőségeket fel kell mérni, és közvetíteni feléjük. Az akadálymentesítést minél szélesebb körben meg kellene valósítani. A családban, vagy egyedül élők esetében az érdekképviseleti szervezetek propagálása. Közösségi oldalak szervezése a hasonló problémákkal küzdők esetében.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkalehetőség hiánya	Foglalkoztatási lehetőségek feltérképezése a településen és környékén
A fogyatékkal élők és családjaik közszolgáltatásokhoz és információhoz való hozzáférési lehetősége fejlesztendő	Tanácsadói pont működtetése a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat keretében Városi honlapon az információk folyamatos frissítése
Társadalmi integrációs problémák, érzékenyítés, másság elfogadtatása	Esélyegyenlőségi nap szervezése (Fogyatékkal élők világnapja december 03.)

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Sportlétesítményeink nagy része régi, elavult, korszerűtlen	Helyi hagyománnyal bíró sportágaknak a kor színvonalának megfelelő tér kialakítása, nagy tömegeket vonzó teremsportoknak hely biztosítása
Az ukrán menekültek hivatalos ügyeinek intézése információ hiányában nehézkes	Letelepedést segítő helyi tájékoztatás: személyes és írásbeli
A menekültek többsége nem ismeri a magyar törvényeket, a helyi szokásjogi szabályokat, így nem tudnak megfelelni az elvárásoknak	Település intézményeinek, szolgáltatásainak bemutatása a menekülteknek. A helyi lakosság szokásainak, hagyományainak bemutatása a letelepedőknek.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Civilszervezet neve	Bejegy.: ✓ Nem bejegy.: ⊗	Közfeladat
A Zene Mindenkié Alapítvány	✓	kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése
Ady Endre Művelődési Ház Képzőművész Köre	⊗	kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése
Barátság Kör Egyesület	✓	kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése
Bóbita Óvodásokért Nyílt Alapítvány	✓	oktatás-nevelés
Csiribiri Alapítvány	✓	oktatás-nevelés
Don Bosco Szalézi Társasága - Szalézi Rendház	✓	oktatás-nevelés
Életút Egyesület	✓	humán, mentálhigiénés, szociális, rehabilitációs jellegű szolgáltatások
Eternit Általános Iskoláért Alapítvány	✓	oktatás-nevelés
Eternit SE	✓	egészséges életmód, sportolás támogatása
FutaNyerges Sportegyesület	✓	egészséges életmód, sportolás támogatása
Gyermek Labdarúgásért Közhasznú Alapítvány	✓	egészséges életmód, sportolás támogatása
Hős-magyarok Hagyományörző Alapítvány	✓	kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése
Ifjúság és Sport Közhasznú Alapítvány	✓	egészséges életmód, sportolás támogatása
Jump Sportegyesület	✓	egészséges életmód,

		sportolás támogatása
Kalkuttai Teréz Anya Karitászcsoport	⊖	karitatív, humán, mentálhigiénés, szociális, rehabilitációs jellegű szolgáltatások
KEM Népművészeti Egyesület - Alkotóház	✓	kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése
Kernstok Iskola Tanulóért Alapítvány	✓	oktatás-nevelés
Magyar Szervátültetettek Szövetsége	✓	egészséges életmód, sportolás támogatása
MVK Komárom-Esztergom Megyei Szervezete Nyergesújfalu Városi Szervezete	✓	karitatív, humán, mentálhigiénés, szociális, rehabilitációs jellegű szolgáltatások
Német Nemzetiségi Önkormányzat	✓	kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése
Nyergesújfalu Fejlesztéséért és Működéséért Közalapítvány	✓	fejlesztési, közigazgatási, kommunális, környezetvédelmi szociális, kulturális, oktatási, egészségügyi feladatok vég
Nyergesújfalu Sportegyesület	✓	egészséges életmód, sportolás támogatása
Nyergesújfalu Városi Sportegyesület	✓	egészséges életmód, sportolás támogatása
Nyergesújfalu Kick-bokszt SE	✓	egészséges életmód, sportolás támogatása
Nyergesújfalu Négy Égtáj Túra- és Szabadidő Sport Egyesület	✓	egészséges életmód, sportolás támogatása
Nyergesújfalu Polgári Kör	✓	kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése
Nyergesújfalu Szent Mihály Plébánia	✓	karitatív, kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése
Öregkő Lovasai Sport, Szabadidő és Környezetvédelmi Egyesület	✓	egészséges életmód, sportolás támogatása
Pinocchio Bábcsoport	⊖	kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése
Roma Nemzetiségi Önkormányzat	✓	kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése
Segítő-Társ Alapítvány	✓	humán, mentálhigiénés, szociális, rehabilitációs jellegű szolgáltatások
Szamaritánus Alapítvány	✓	karitatív, humán és szociális tevékenység
Szent Cecília Énekkar	⊖	kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése
Testvérvárosi Baráti Kör	✓	testvérvárosi kapcsolatok ápolása
Viscosa Horgászegyesület	✓	egészséges életmód, sportolás támogatása
Zoltek Kajak Kenu Nyergesújfalu SE	✓	egészséges életmód, sportolás támogatása

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Nyergesújfalu Város Önkormányzata támogatja a nemzetiségek számára a városban elérhető közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést, a nemzetiségek szellemi, épített-, és tárgyi örökségének védelmét.

Az Önkormányzat jó, példaértékű kapcsolatot ápol a városban működő katolikus és református egyházközösségekkel. Közös programok szervezése, a város életébe való aktív bekapcsolódás jellemzi az együttműködést.

A városban működő civil szervezetekkel az önkormányzat aktív kapcsolatban áll, a közös programok szervezése és lebonyolítása mellett az önálló ötleteik megvalósítását is támogatja.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Nyergesújfalu Város Önkormányzata az alábbi társulásoknak tagja:

1. Esztergom és Nyergesújfalu Többcélú Kistérségi Társulás
2. KUCKÓ Család- és Gyermekejóléti Szolgálat
3. Duna-Vértes Köze Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás
4. Dorog és Térsége Turizmus Egyesület

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Német Nemzetiségi Önkormányzat, az Önkormányzat támogatásával, kulturális, művészeti hagyományőrző rendezvények lebonyolításával, a nemzetiség szellemi, épített és tárgyi örökségének védelmével foglalkozik.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat kis létszámú közösség, kevés önálló programmal. Az Önkormányzat hasonlóan a Német Nemzetiségi Önkormányzathoz, támogatja tevékenységét.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időkorúak kulturálódásáig, a hagyományőrzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenységében jelentős szerepet játszanak a rendezvények, melyek finanszírozását az önkormányzat pénzügyi és tárgyi eszközökkel támogatja.

CIVIL SZERVEZETEK PÁLYÁZATAI 2022

S.sz.	Pályázó neve	2021. megítélt támogatás (Ft)	2022. megítélt támogatás (Ft)	Támogatási cél
1.	Barátság Kör Egyesület	0 Ft	300.000 Ft	Tagság egynapos kirándulásaihoz utazási költségeinek fedezésére, gyógyfürdő belépő, színházlátogatás, éves rendezvények költségeire
2.	Szalézi Rendház - Szentkereszt	500 000 Ft	500.000 Ft	Gyermek és ifjúsági tábor megrendezése (Nyári Oratórium)
3.	Rendes Esztergomi Vizilabda SE	200.000Ft	400.000 Ft	Az egyesület további uszodabérlési időpontjainak fedezésére, az edzésekhöz új felszerelések beszerzése
4.	Magyar Vöröskereszt Komárom-Esztergom Megyei Szervezete	400 000 Ft	600.000 Ft	A Nyergesújfalui Területi Szervezet karitatív tevékenységének támogatása
5.	Nyergesújfalui Szent Mihály Plébánia	400 000 Ft	600.000 Ft	Hittanos tábor támogatása
6.	Nyergesújfalui Szent Mihály Plébánia	0 Ft	70.000 Ft	Szent Cecília Énekkar kulturális tevékenységének támogatása
7.	Nyergesújfalui Szent Mihály Plébánia	400 000Ft	550 000 Ft	Kalkuttai Teréz Anya Karitászcsoport jótékonyági és kulturális programjainak a támogatása
8.	Öregkő Lovasai Egyesület	200.000Ft	280 000 Ft	Öregkő Kupa lovasverseny megrendezésére.
9	KEM Népművészeti Egyesület	300.000Ft	600 000 Ft	Az Alkotóház kézműves műhelyének működéséhez, a gyermekek nyári népművészeti hetének alapanyagaira, Családi népművészeti nap programjaira, testvérvárosi alkotónap megtartására.
10.	Nyergesújfalui Önkéntes Tűzoltó Egyesület	----	450 000 Ft	Tűzvédelmi feladatok teljesítésének biztosítására, (gépjárműfenntartás, üzemanyagköltség és ingatlan működtetése)
11.	Total Dance Egyesület	0 Ft	100 000 Ft	Családi Nap szervezése

a) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nem releváns a városban.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

Az esélyegyenlőségi program előkészítésének folyamatában nagy hangsúly helyeződött a minél szélesebb körű adatgyűjtés megszervezésére.

A dokumentum készítéséhez szükséges adatok, információk gyűjtését a dokumentum készítői a Polgármesteri Hivatallal szoros együttműködésben végezték.

Az adatgyűjtő tevékenységbe bekapcsolódtak az egészségügyi és szociális szolgáltatásokat nyújtó, a köznevelési és közművelődési intézmények, civil szervezetek és nemzetiségi önkormányzatok is.

Az előkészítésben együttműködő partnerek bevonásának módszere elsősorban az online kapcsolattartásra épült, az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd az elkészült dokumentum-tervezet véleményezésére koncentrált.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Nagyon fontos feladat annak segítése, hogy egyre több ember számára nyíljon meg a lehetőség arra, hogy csak a saját egyéni érdekeit és boldogulását szem előtt tartó fogyasztóként a döntéseikért, a környezetükért, és a közösségért felelősséget vállaló tudatos állampolgárrá váljon.

Nyergesújfalu Város Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének megvalósulásáért az egész helyi társadalom felelősségét, kontroll szerepének tudatosítását kiemelten szükséges kezelni.

A személyes közreműködést igénylő kontrollmechanizmus mellett, a komplex tanulmány Nyergesújfalu Város Önkormányzatának honlapján közzétételre kerül, így a város teljes lakosságának hozzáférése biztosítottá válik a tervezett esélyegyenlőségi folyamatok, tevékenységek megismerésére és a megvalósítás folyamatos ellenőrzésére.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A hátrányos helyzetű, nehéz anyagi körülmények között élő családok szabadidő eltöltése nem megfelelő	Többfunkciós közösségi terek kialakítása (játszóter, pihenőpark), intézmények látogatása, kulturális programokon való részvétel (hatékonyabb információátadás)
	56 év feletti, veszélyeztetett korban lévő munkanélküliek magas aránya az álláskereső közt	Idősebb korosztály problémáira specializált munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételük ösztönzése
	Mélyszegénységben élők egészségügyi állapota	Egészségügyi vizsgálatok, prevenció- és szűrőprogramok népszerűsítése
Gyermekek	Az iskolai lemorzsolódásban veszélyeztetettek számának csökkentése	- családsegítő szolgálat intenzívebb jelenléte, támogatása - szociális munkás státusz
	Digitális felszereltség fejlesztése (szaktantermek)	IKT eszközök beszerzése pályázat útján
	Előregedő pedagóguskar	Kapcsolat felvétele felsőfokú szakképző intézményekkel, szolgálati lakások biztosítása kezdő pedagógusok számára
Nők	Nagycsaládosok, gyermeket egyedül nevelők elszegényedésének kockázata	Karitatív csoportok bevonásával a támogatások fokozása, gyermekjóléti szolgáltatásokról tájékoztatás
	Családi és munkahelyi kötelezettségek, feladatok összehangolásának nehézségei	Az önkormányzati fenntartású intézményekben családbarát intézkedések támogatása (rugalmas munkaidő). A településen atipikus foglalkoztatási formák kialakulásának ösztönzése (önfoglalkoztatás, távmunka, részmunkaidő, idénymunka)
	Nagy fokú látencia a nőket érintő erószak terén	A jelzőrendszer működésének erősítése, a település lakóinak érzékenyítése. Ennek érdekében szakmai megbeszélések szervezése, jelzőrendszeri tagok tájékoztatása, együttműködés fokozása.

Idősek	Késői demencia diagnózis	Tájékoztatás a Nyergesújfalun is elérhető szakrendelésről. (Neurológia)
	Település szinten kevés információ a demenciáról.	Közforgalmú helyeken (üzletek, gyógyszertár, posta, stb) dolgozók tájékoztatása a demenciáról.
	Idősek társadalmi megbecsülésének növelése szükséges	Idősek világnapjának rendszeres megünneplése méltó keretek között
Fogyatékkal élők	Munkalehetőség hiánya	Foglalkoztatási lehetőségek feltérképezése a településen és környékén
	A fogyatékkal élők és családjaik közszolgáltatásokhoz és információhoz való hozzáférési lehetősége fejlesztendő	Tanácsadói pont működtetése a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat keretében Városi honlapon az információk folyamatos frissítése
	Társadalmi integrációs problémák, érzékenyítés, másság elfogadtatása	Esélyegyenlőségi nap szervezése (Fogyatékkal élők világnapja december 03.)
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Sportlétesítményeink nagy része régi, elavult, korszerűtlen	Helyi hagyománnyal bíró sportágaknak a kor színvonalának megfelelő tér kialakítása, nagy tömegeket vonzó teremsportoknak hely biztosítása
	Az ukrán menekültek hivatalos ügyeinek intézése információ hiányában nehézkes	Letelepedést segítő helyi tájékoztatás: személyes és írásbeli
	A menekültek többsége nem ismeri a magyar törvényeket, a helyi szokásjogi szabályokat, így nem tudnak megfelelni az elvárásoknak	Település intézményeinek, szolgáltatásainak bemutatása a menekülteknek. A helyi lakosság szokásainak, hagyományainak bemutatása a letelepedőknek.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák probléma mentesen beintegrálódtak a társadalomba.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők emberhez méltó körülmények között éljenek. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek esélyegyenlőségét, a tehetségek gondozását az oktató-nevelő munkában.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek társadalmi megbecsülésének erősítésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esélyegyenlőségének biztosítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségére az élet minden területén.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Önkormányzatok közötti megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma											
1	Épített sportlétesítményeink helyi sportok nagy része régi, elavult, korszerűtlen. Helyi hagyományokkal bíró sportágaknak a kor színvonalának megfelelő tér kialakítása, nagy tömegeket vonzó teremtsportoknak helyi biztosítása	A hagyományosan továbbélésének biztosítása, a sportolni vágyó fiatalok megszólítása, a sportot és egészséges életmódot népszerűsítő tevékenységeknek helyi biztosítás, versenyképesség megőrzése a sport területén	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településfejlesztési Koncepció, Sportkoncepció	MNTFS 2030	Sportcsarnok kialakítása önkormányzati tulajdonú ingatlanon, parkolóval, közparkkal, teke, ijászat és teremlabdadajátékok lebonyolítására alkalmas nagy befogadóképességű többfunkciós épület kialakítása	Nyergesújfalú Város Önkormányzati Képviselő-testülete, polgármester	2025. 12. 31. (szerda)	Új építésű sportlétesítmények támogatás, száma, önkormányzati sportlétesítményt igénybe vevő személyek száma	Pályázati támogatás, önkormányzati isaját forrás, Polgármesteri Hivatal alkalmazottai, külsős tervezők, Településrendezési eszközök	Hosszú távon fenntartható	
2	Ukrán menekültek letelepedésének segítése	Menekült hivatalos ügyeinek intézése információ hiányában nehézkes		MNTFS 2030	Letelepedést segítő helyi tájékoztatás: személyes és írásbeli	Kuckó Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat intézményvezető	2027. 12. 31. (péntek)	Letelepedett menekültek visszajelzései	Kuckó Családsegítő Szolgálat munkatársai, Szakemberek a Kormányhivatal helyi kirendeltségén, Zolték Zrt. ukrán menekülteket segítő munkatársa	Amíg a probléma fennáll folyamatosan fenntartható	
3	Ukrán menekültek integrációjának	A menekültek többsége nem ismeri a magyar		MNTFS 2030	Település intézményeinek szolgáltatásainak	Nyergesújfalú Város Önkormányzata	2027. 12. 31. (péntek)	Letelepedett menekültek visszajelzései	Település intézményeinek (polgármesteri	Amíg a probléma fennáll folyamatosan	

segítése	törvényeket, a helyi szokásjogi szabályokat, így nem tudnak megfelelni az elvárásoknak	helyi társadalomba				bemutatása a menekülteknek. A helyi lakosság szokásainak, hagyományainak bemutatása a letelepedőknek	polgármester		Település lakosságának visszajelzései	hivatal, övodák, iskolák, szociális intézmények) munkatársai, egyéb szolgáltató intézmények (pl. posta, üzletek, gyógyszerár, stb.) munkatársai. Településen működő munkáltatók	fenntartható
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	Idősebb korosztály munkaeör-piaci helyzete	60 év feletti, veszélyeztetett korban lévő munkanélküliek magas aránya az álláskeresők között	Munkanélküliség csökkentése az idősebb korosztály körében	MNFTS 2030	Idősebb korosztály problémáira specializált munkaeör-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételeük ösztönzése		KEM Kormányhivatal Esztergomi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya	2027. 12. 31. (péntek)	60 év feletti munkanélküliek számának csökkentése	Humán, pénzügyi, állami költségvetés és pályázati forrás	Hosszú távon fenntartható
2	Közösségi együttélés elősegítése	A hátrányos helyzetű, nehéz anyagi körülmények között élő családok szabadidő eltöltése nem megfelelő	Többfunkciós közösségi terek kialakítása (játsszóter, pihenőpark), intézmények látogatása, kulturális programokon való részvétel (hatékonyabb információátadás)	MNFTS 2030	Településrendezési Terv, Gazdasági Program, Sportkoncepció	Közösségi terek kialakítása, a kulturált szabadidő eltöltéséhez megfelelő helyszin biztosítása (játsszóter, pihenőpark)	Nyergesújfalú Város Önkormányzata polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Lakosságtól kapott visszajelzések	Pályázati lehetőség, pénzügyi háttér, szakemberek, terület biztosítása	Hosszú távon fenntartható
3	Mély szegénységben élők egészségügyi állapota	A mélyszegénységben élők egészségügyi állapotának romlása, információ hiánya	Egészségügyi vizsgálatok, prevenció és szűrőprogramok népszerűsítése	MNFTS 2030	Honlapon információk közzététele, helyii újságban felvilágosító jellegű tájékoztatók, előadások szervezése		Civil szervezetek, védőnők, háziorvosok	2027. 12. 31. (péntek)	A szűrőprogramokon résztvevők száma	Szervezők, előadást tartó szakember, helyiség, technikai háttér	Hosszú távon fenntartható

III. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Digitális felszereltség fejlesztése	Informatikai eszközök beszerzése (okostelefon, tablet, laptop), szaktantermek fejlesztése rászoruló gyerekeknek pályázat útján	IKT eszközök beszerzése, rászoruló diákok ellátása	MNTFS 2030	Szaktantermek folyamatos modernizálása, rászoruló gyerekek eszközigényének felmérése	Nyergesújfalu Kernstok Károly Általános Iskola intézményvezető	2027. 12. 31. (péntek)	Eszközhiány csökkenése	Humán, pénzügyi, állami költségvetés fenntartható és pályázati forrás	Hosszú távon fenntartható
2	Előregedő pedagógus kar	Szaktanárhiány, szakszerű helyettesítések megoldatlanok	Kapcsolatfelvétel felsőfokú szakképző intézményekkel, munkakörhöz kötött közérdekű elhelyezés biztosítása kezdő pedagógusok számára	MNTFS 2030	Fiatalkorú pedagógusok szaktanárok alkalmazása	Nyergesújfalu Kernstok Károly Általános Iskola intézményvezető	2027. 12. 31. (péntek)	Az üres álláshelyek számának csökkenése	Humán, pénzügyi, állami költségvetés fenntartható	Hosszú távon fenntartható
3	Az iskolai lemorzsolódásban veszélyeztetettek számának csökkentése	Tagiskolában az általános iskolai lemorzsolódásban veszélyeztetettek jelenléte, támogatása, magas száma	Családsegítő szolgálat intenzívebb jelenléte, támogatása, szociális munkás státusz	MNTFS 2030	Pályázat utánkövetése, elért eredmények fenntartása	Nyergesújfalu Kernstok Károly Általános Iskola intézményvezető	2027. 12. 31. (péntek)	Lemorzsolódott tanulók számának csökkenése	Pedagógusok, szociális szakemberek	Hosszú távon fenntartható
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Az elszegényedés megelőzése érdekében információ-szolgáltatás, erőforrások felkutatása	Az egyre emelkedő infláció miatt a nagycsaládosok, gyermekek egyedül nevelők elszegényedésének megelőzése, támogatásokhoz hozzáférés növelése, megfelelő információkhoz jutás biztosítása	A nagycsaládosok, gyermekek egyedül nevelők elszegényedésének megelőzése, támogatásokhoz hozzáférés növelése, megfelelő információkhoz jutás biztosítása	MNTFS 2030	Helyi rendeletek	Kukóc Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat intézményvezető	2027. 12. 31. (péntek)	Támogatásokat, szolgáltatásokat igénybe vevők száma	Szociális szakemberek, karitatív szervezetek, pénzügyi forrás (önkormányzati támogatások, adományok) városi honlap, helyi újság	Hosszú távon fenntartható
2	Családi és munkahelyi kötelezettségek, feladatok	Gyermekek egyedül nevelő vagy hozzátartozót ápoló, gondozó nők	Az önkormányzati fenntartású intézményekben családbarát	MNTFS 2030	Munkáltatók képzése, érzékenyítése az atipikus	Nyergesújfalu Város Önkormányzata és	2027. 12. 31. (péntek)	Munkanélküliek számának csökkenése	Pénzügyi forrás	Hosszú távon fenntartható

			tájékoztatása a demenciáról. Tájékoztató, betegség felismerését segítő szórólapok készítése			szolgáltatást nyújtó helyek (pl. posta, boltok, fodrászatok), Polgármesteri Hivatal munkatársai, karitatív szervezetek, egyéb érdeklődők részére szervezett figyelemfelhívó előadások szervezése, tájékoztató anyagok készítése					
3	Vigyázzunk az időseinkre	Az idősek gyakran válnak csalók áldozataivá	Áldozattá válás elkerülése		Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Tájékoztató programok szervezése az idősek számára	Szent Mihály Idősgondozási Központ vezetője	2027. 12. 31. (péntek)	Programon résztvevők száma	Humán erőforrás, helyszín biztosítása fenntartható	Hosszú távon fenntartható
4	Idősek társadalmi megbecsülése	Idősek társadalmi megbecsülésének növelése szükséges	Idősek világnapjának rendszeres megünneplése méltó keretek között	Helyi rendeletek	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Idősek világnapjának rendszeres megünneplése méltó keretek között, program megszervezése	Nyergesújfalú Város Önkormányzata polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Programon résztvevők száma	Humán erőforrás, pénzügyi forrás, helyszín biztosítása	Hosszú távon fenntartható
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége											
1	Fogyatékkal élők foglalkoztatása	Munkalehetőség hiánya	Foglalkoztatási lehetőségek feltérképezése a településen és környékén	1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	A városban működő vállalkozások, nagyvállalatok megkeresése fogyatékkal élők foglalkoztatása miatt	Életút Egyesület vezetője	2027. 12. 31. (péntek)	Fogyatékkal élők munkába állásával kapcsolatos visszajelzések (fő)	Humán erőforrás	Folyamatos (amennyiben a rendszer beindul)
2	Fogyatékkal élő személyek felkutatása	A fogyatékkal élők és családjaik közszolgáltatásokhoz való hozzáférési lehetősége fejlesztendő	Tanácsadói pont működtetése a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat keretében, Városi	1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Érzékenyítés a lakosság körében, különösen az általános iskolákban, a helyben működő	Nyergesújfalú Város Önkormányzata, Kuckó Családsegítő és Gyermekjóléti	2027. 12. 31. (péntek)	Az érzékenyítésben résztvevők száma	Humán erőforrás	Hosszú távon fenntartható

			honlapon az információk folyamatos frissítése	biztosításáról		középiskolákban	Szolgálat, Életút Egyesület				
3	A másság elfogadása	Egészséges emberek ismerethiánya fogyatékkal élőkkel szemben	Társadalmi Integrációs problémák csökkentése, érzékenyítés, másság elfogadtatása	1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Esélyegyenlőségi Fogyatékosnap szervezése (Fogyatékkal élők világnapja december 03.)	Nyergesújfalú Város Önkormányzata polgármester, Életút Egyesület intézményvezető	2027. 12. 31. (péntek)	Programon résztvevők száma, az iskolákban szervezett érzékenyítéssel kapcsolatos programon jelen lévőek száma	Helyszín, szakemberek, szervező, pénzügyi forrás	Hosszú távon fenntartható

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

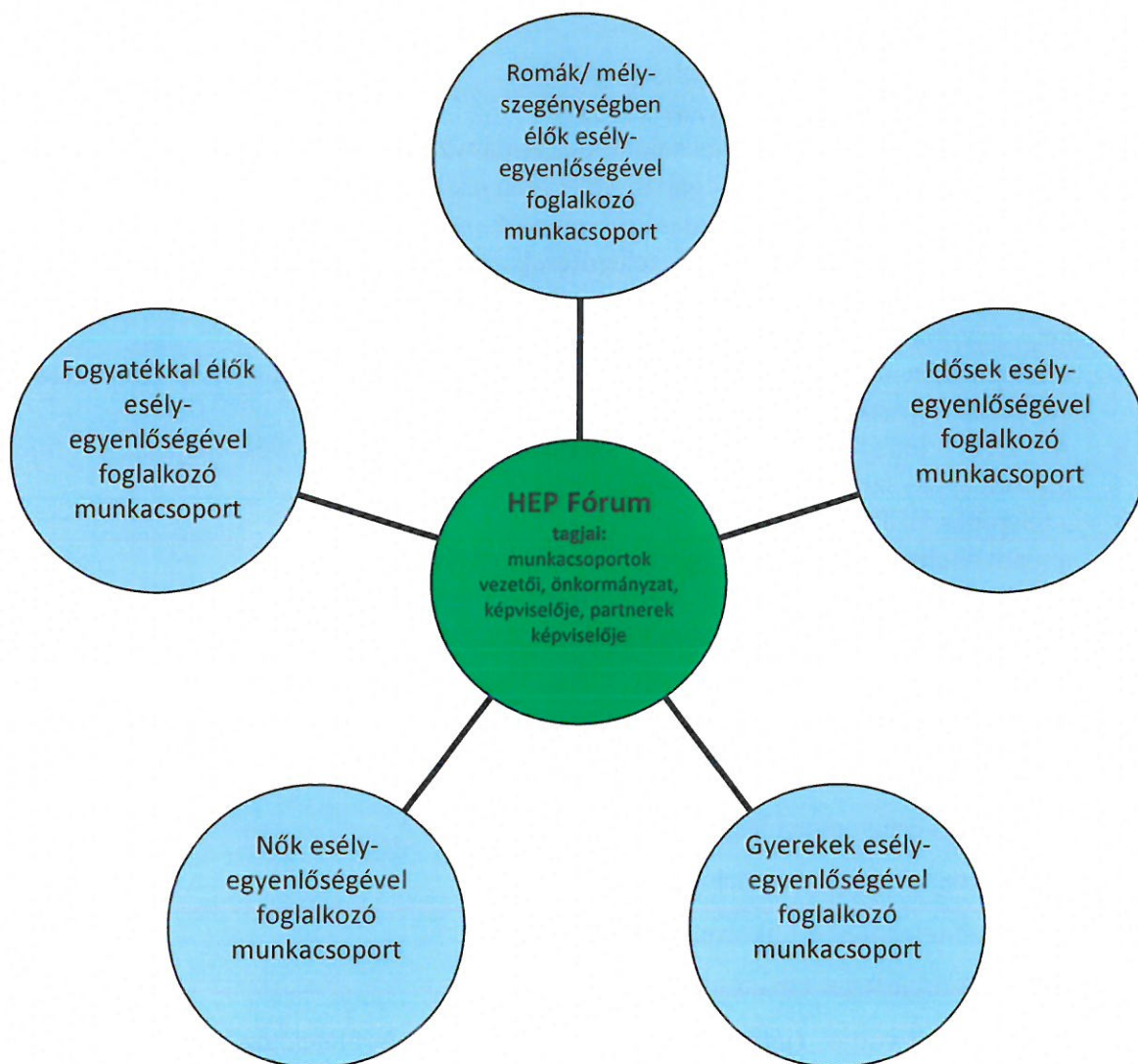
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Nyergesújfalu Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Nyergesújfalu Város Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 28/2023. (II.28.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Nyergesújfalu, 2023. március 01.

Nyergesújfalu Város Önkormányzati Képviselő-testülete

Jegyzőkönyvi kivonat

Nyergesújfalu Város Önkormányzati Képviselő-testületének
2023. február 28-ai ülése jegyzőkönyvéből

28/2023. (II.28.) Ny.Kt. határozat

A Képviselő-testület egyhangúan, 7 igen, 0 nem, 0 tartózkodom szavazattal elfogadta a második napirendi ponthoz tartozó határozati javaslatot.

Nyergesújfalu Város Önkormányzati Képviselő-testületének 28/2023.(II.28.) Ny.Kt. határozata Nyergesújfalu Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Program 2018-2023 kötelező felülvizsgálatának elfogadásáról és lezárásáról, valamint a 2023-2028 közötti időszakra vonatkozó új Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásáról

1. Nyergesújfalu Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Nyergesújfalu Város Önkormányzata 2018-2023 évekre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. CXXV. törvényben foglaltaknak megfelelően a kötelező felülvizsgálat keretében áttekintette és úgy dönt, hogy 258/2018. (XI.29) Ny.Kt. határozattal elfogadott 2018-2023 évekre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programot hatályon kívül helyezi.
2. A képviselő-testület egyidejűleg úgy dönt, hogy 2023-2028 időszakra vonatkozóan a melléklet szerinti tartalommal elfogadja Nyergesújfalu Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját, egyúttal felhatalmazza a polgármestert annak aláírására.

Felelős: Mihelik Magdolna polgármester
Határidő: azonnal

Mihelik Magdolna sk.
polgármester

Dr. Szabó Attila sk.
jegyző

A kivonat hiteles:
Nyergesújfalu, 2023. március 1.

Dr. Szabó Attila
jegyző

